

20 ÅRSBERETNING 23

INNHold

Klikk på delene
du ønsker
å utforske!

*Rent vann
– vår framtid!*

Om Norsk Vann

Norsk Vann er den nasjonale interesseorganisasjonen for vannbransjen. Organisasjonen skal bidra til rent vann og en bærekraftig utvikling av bransjen gjennom å sikre gode rammebetingelser, kompetanseutvikling og samhandling.

Norsk Vann eies av norske kommuner, kommunalt eide selskaper, kommunenes driftsassistanser og enkelte private samvirkevannverk. Norsk Vann representerer ca. 324 kommuner med 99 % av landets innbyggere. Virksomheten finansieres i hovedsak gjennom kontingenter fra medlemmene og brukerbetaling for kurs og andre bestilte tjenester. Leverandører, rådgivere m.m. kan være tilknyttede medlemmer.

Norsk Vann er organisert som et selskap med begrenset ansvar. Norsk Vann styres av eierne gjennom årsmøtet og av et styre sammensatt av representanter for eierne mellom årsmøtet.

VÅRE VERDIER - NORSK VANN SKAL VÆRE:

- Troverdig
 - Handlekraftig
 - Utviklingsorientert
 - Samlende
-

Direktøren har ordet

Vi lukker boka for 2023 og legger bak oss nok et innholdsrikt år for Norsk Vann.

Selv kom jeg inn i direktørrollen etter påske, og fikk et par måneders overlapping med Thomas Breen før han gikk videre til andre utfordringer utenfor organisasjonen. Dette ga en fin anledning til å forstå og bli kjent med politiske nettverk og prosesser, og prat om hvordan dette kan følges opp videre.

Gjennom året har jeg også blitt kjent med en trivelig og svært kompetent gjeng med medarbeidere, fordelt på to kontorer – hovedkontoret i Hamar og «regionkontoret» i Oslo. Jeg har møtt et velfungerende styre, engasjerte komitemedlemmer og dedikerte fagfolk rundt om i landet. Dette første året har gjort meg både imponert og stolt over Norsk Vann. Samlet utgjør vi en viktig ressursbase for vannbransjen i møte med stadig nye og store utfordringer.

Vi har en rekke nettverksgrupper som møtes jevnlig for faglig påfyll. Vi yter faglig bistand til enkeltmedlemmer og stiller med innledere og debattanter på arrangementer over hele landet. Gjennom prosjektsystemet setter vi søkelys på aktuelle problemstillinger, og utvikler ny kunnskap med stor nytteverdi. Prosjektresultatene formidles i rapporter, på kurs og konferanser.

I tillegg til kurs i egen regi, samarbeider vi også med andre aktører, blant annet NMBU og NIBIO. Vi ønsker også i større grad å benytte Nasjonalt senter for vanninfrastruktur (Vannsentret), som i løpet av året har kommet på plass på Ås.

Året har også vært preget av innspurt med Vannstandard, et omfattende prosjekt som skal sikre

bærekraftige, kvalitativt gode og enhetlige leveranser til vannbransjen. For å nå målsettingene er det viktig at kommunene i minst mulig grad supplerer vannstandardens krav med egne særkrav, da dette vil utvanne effekten av å ha «en nasjonal standard» som leverandørbransjen enklere kan forholde seg til.

Vi må evne å se inn i glasskula, forstå hva som behøves også på lengre sikt, når det gjelder teknologiske løsninger, samarbeid og effektivisering.

Det interessepolitiske arbeidet har hatt særlig fokus på revidering av EUs avløpsdirektiv. Vi har jobbet aktivt for hensiktsmessige vilkår, både overfor norske myndigheter og vår egen europeiske paraplyorganisasjon, EurEau. Her har KS vært en god samarbeidspartner.

Synlighet og kommunikasjon er viktig, ikke minst med tanke på det interessepolitiske arbeidet. I tillegg til kronikker, intervjuer og egne oppslag,

har vi i løpet av året etablert vår egen podcast – Vannposten! Ny episode lanseres hver 14. dag, og stadig flere får ørene opp for Norsk Vanns budskap, som der serveres i litt lettere og luftigere format enn på andre plattformer.

Et tema som samler økende interesse, er beredskap og samfunnssikkerhet. Både klimaendringer, pandemi og sikkerhetspolitikk preger vår sektor. For å møte dette må vi bygge robusthet gjennom smarte løsninger, løpende vedlikehold og blikk for alternativer dersom hendelser skulle oppstå.

Vi opplever å få til mye på de viktigste «mandatområdene» til Norsk Vann. Samtidig er det alltid rom for utvikling og forbedring. Vi må evne å se inn i glasskula, forstå hva som behøves også på lengre sikt, når det gjelder teknologiske løsninger, samarbeid og effektivisering. Vi må være på ballen og tilstrekkelig offensive i det interessepolitiske arbeidet. Vi må forstå rammebetingelsene, og dyrke kontakten både med de som påvirker og forvalter dem, enten det er i Brussel, i Oslo eller i kommunene landet over. Oppi dette må vi være bevisst hvordan vi bruker menneskapene våre, hvordan vi prioriterer og samarbeider for å oppnå best mulig effekt for medlemmene også i årene fremover.

Mvh

NØKKELTALL

324

MEDLEMSKOMMUNER
REPRESENTERT

94

TILKNYTTETE
MEDLEMMER

REPRESENTERER

99%

AV INNBYGGERNE

20

ANSATTE

640

ADK1
SERTIFIKATER
(Anlegg, Drift og Kontroll)

650

RESERTIFISERTE
ADK1 SERTIFIKATER

389

DELTAKERE PÅ
NETTVERKSMØTER

8

UTGITTE RAPPORTER

15

HØRINGER

457

DELTAKERE
PÅ KURS

871

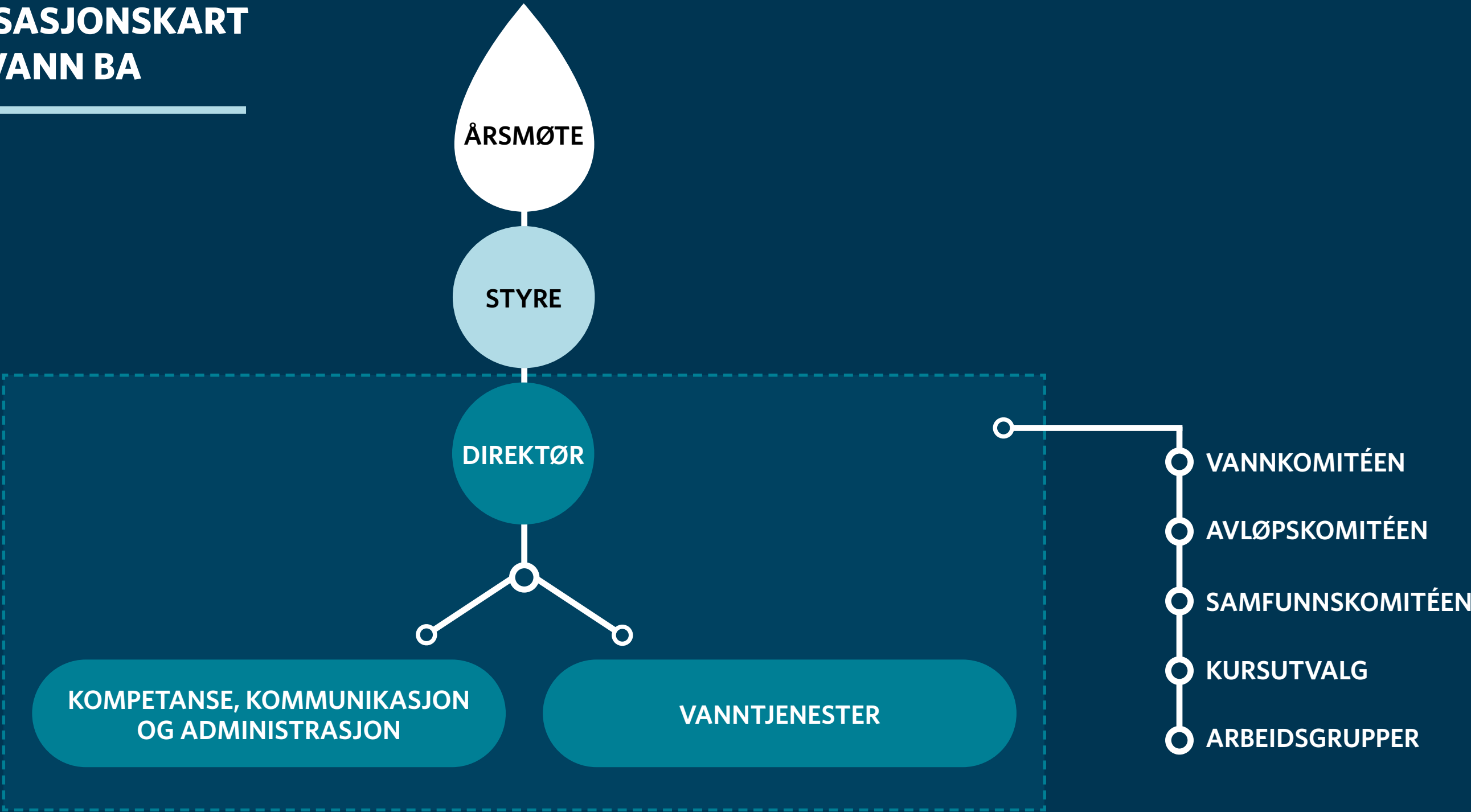
DELTAKERE PÅ
KONFERANSER

14

FAGLIGE NETT-
VERKSGRUPPER
I DRIFT

ORGANISASJONSKART
NORSK VANN BA

DIREKTØR

RAGNHILD AALSTAD

Direktør

Ansatt fra april 2023

THOMAS BREEN

Direktør

Ansatt fra 2019
– mai 2023

ANSATTE - KOMPETANSE, KOMMUNIKASJON OG ADMINISTRASJON

YNGVE WOLD

Ass. direktør

Ansatt fra 2014

**THOMAS LANGELAND
JØRGENSEN**

Stabsleder

Ansatt fra 2014

TURID E. NYBRUKET

Kontorleder

Ansatt fra 1991

TONE BAKSTAD

Kommunikasjonsrådgiver

Ansatt fra 2014

FRODE SKÅR

Kommunikasjonsrådgiver

Ansatt fra 2020

IDA STABO-EEG

Controller

Ansatt fra 2018

TERJE BERG

Rådgiver/IKT

Ansatt fra 2013

MARIT SKJEL

Kurskoordinator

Ansatt fra 2016

**INGRID HOLØYEN
SKJÆRBAKKEN**

Rådgiver/VA-lærer

Ansatt fra 2010

FRED IVAR AASAND

Rådgiver kurs

Ansatt fra 2008

SISSEL LØVÅS-HAUGE

*Sekretær kurs
og konferanse*

Ansatt fra 1993

ANSATTE - VANNTJENESTER

KJETIL FURUBERG
Avdelingsleder
Ansatt fra 2006

GJERTRUD EID
Rådgiver spredt avløp
Ansatt fra 2012

ELIN RIISE
Juridisk rådgiver
Ansatt fra 2011

HEIDI SKAUG
Juridisk rådgiver
Ansatt fra 2019 -
Okt 2023

ARNE HAARR
Rådgiver VA
Ansatt fra 2012

INGUN TRYLAND
Rådgiver VA
Ansatt fra 2017

ELISABETH LYNGSTAD
Rådgiver VA
Ansatt fra 2022

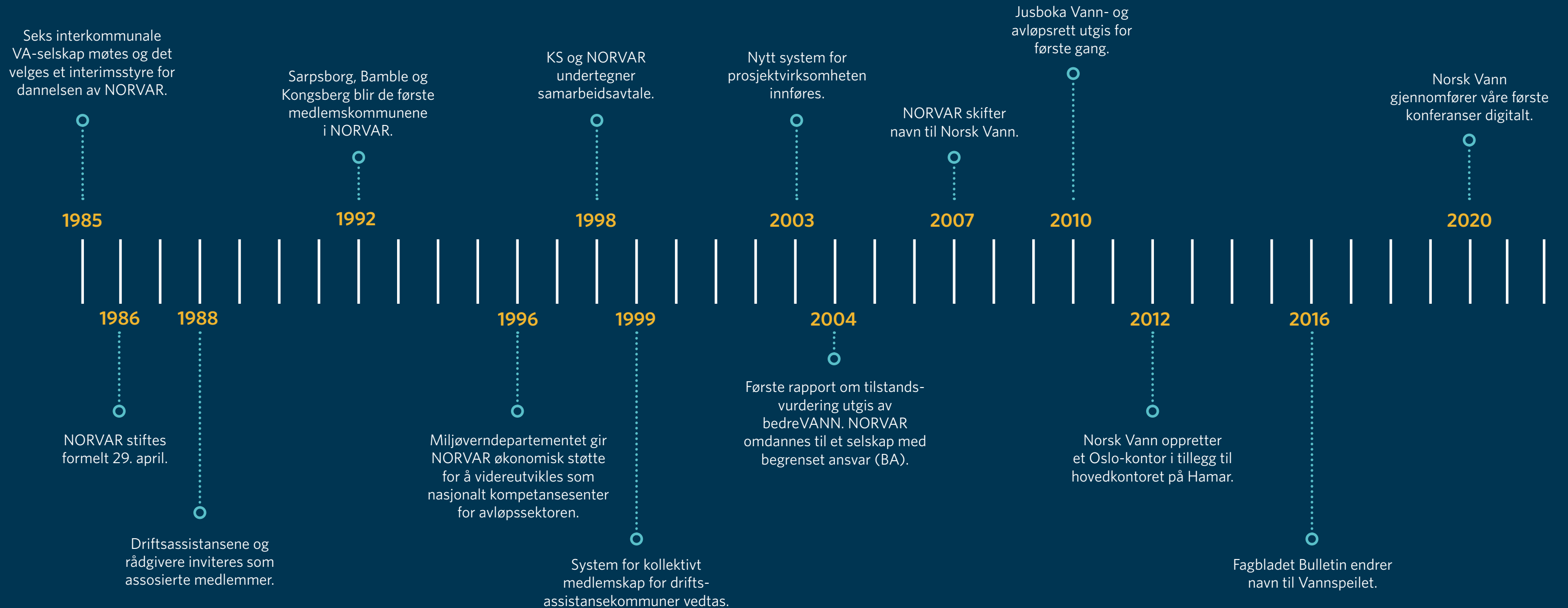
KJETIL FLUGUND
Rådgiver VA
Ansatt fra 2021

ASTRI FAGERHAUG
Rådgiver VA
Ansatt fra 2018

VÅR HISTORIE

Mål

I dette kapittelet kan du lese om hvordan vi har svart opp de ulike hovedmålene i strategiplanen 2023-2026.

1. Sikre at myndighetene legger til rette for gode rammebetingelser for vannbransjen
2. Vannbransjen skal ha tilgang til nok og riktig kompetanse
3. Vannbransjen skal ha en hensiktsmessig organisering og tilgang til bærekraftige og innovative løsninger
4. Viktigheten av tjenestene skal være synlig og vannbransjen skal ha et godt omdømme

1.

Sikre at myndighetene legger til rette for gode rammebetingelser for vannbransjen.

DEN NASJONALE INTERESSEORGANISASJONEN FOR VANNBRANSJEN

Norsk Vann har en god standing både innad i bransjen og blant sentrale myndigheter og nasjonale politiske miljøer. Vi oppleves som en seriøs og konstruktiv aktør, med høy grad av troverdighet. Norsk Vanns arrangementer er arenaer for både påvirkning av rammebetingelser og formidling av kunnskap i bransjen. Det er god deltakelse på arrangementene, og vi opplever at det er et sug etter vår kunnskap og kompetanse.

I løpet av året arrangerte vi fire konferanser. Fagtreffet på Gardermoen i mars hadde 3 paralleller med ulike tema. EUs forslag til nytt avløpsdirektiv ble viet mye plass denne gangen og arbeidet med dette og konsekvenser for vannsektoren i Norge fikk stor oppmerksomhet.

I mai arrangerte vi Vannberedskapskonferansen på Hamar. Med et bakteppe av krig i Europa, etterdønninger etter pandemi og ustabile verdensmarkeder og økte digitale trusler, ble vannbransjens rolle i samfunnet og behov for økt oppmerksomhet rundt sikkerhet og beredskap belyst og diskutert.

Årskonferansen ble holdt i Stavanger. Med temaer som «Rammebetingelser», «Beredskap og samfunnssikkerhet», «Rekruttering og samarbeid», «Fremtidens VA-løsninger», «Kompetansebehov for fremtidens VA» og «Investeringsbehov og gebyrvekst», er årskonferansen med på å bygge kunnskap i bransjen om utfordringsbildet og viktige sammenhenger.

Årets siste konferanse, Vann- og avløpsjus, ble arrangert på Gardermoen i november. Konferansen er først og fremst en arena for å oppdatere seg om endringer i aktuelt regelverk, men også for å øke kompetansen og gå i dybden på aktuelle problemstillinger. Etter ekstremværet «Hans» var det naturlig å diskutere forsikring, ansvarsrett og forebygging. I tillegg var avløpsdirektivet på agendaen.

Møtene med nasjonale politikere og partier er viktige for å bygge kunnskap og kjennskap til oss og de politiske temaene vi ønsker å finne løsninger på.

Gjennom 2023 har prosessen rundt revidert avløpsdirektiv vært en viktig oppgave for Norsk Vann. Et mål har vært å kartlegge konsekvensene direktivforslaget kan få for Norge og norske forhold, og formidle dette til norske myndigheter. Vi har også brukt mediene til å formidle våre syn.

Ekstremværet «Hans» førte til stor interesse for mange av problemstillingene Norsk Vann og våre medlemmer er opptatt av. Vi erfarte at media utfordret politikerne på overvann, ledningsnett, investeringsbehov og gebyrer. Mange tok også kontakt med Norsk Vann for å få faktagrunnlag og kommentarer.

VANN OG AVLØP PÅ DEN POLITISKE AGENDAEN

En av våre viktige oppgaver er å bidra med å sette vann og avløp på den politiske agendaen, og sørge for at nasjonale myndigheter bidrar med løsninger på utfordringer vannbransjen har. 2023 startet med et møte med daværende klima- og miljøminister Espen Barth Eide i mars, hvor vi la frem våre synspunkter om det pågående arbeidet EU hadde med å revidere avløpsdirektivet. Vi hadde også møte med klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen i desember om det samme temaet.

I mai gjennomførte vi møter med Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti sine fraksjoner i Kommunal- og forvaltningskomiteen. Tema på disse møtene var bl.a. EUs reviderte avløpsdirektiv, behovet for en nasjonal handlingsplan, bedre kapasiteten hos Miljødirektoratet og statsforvalterne, og overvannshåndtering. Møtene ble også brukt til en overlapping mellom avgående direktør Thomas Breen og ny direktør Ragnhild Aalstad.

I september hadde vi møte med Høyres fraksjon i Kommunal- og forvaltningskomiteen hvor temaet var de tre representantforslagene som skulle behandles samtidig om bl.a. benchmarking, nasjonal handlingsplan, teknologiutviklingsprogrammet og vann-tjenestelov. Vi ga også Høyre en god innføring i selvkostregelverket og utfordringene dette gir kommunene. Dette resulterte i et senere representantforslag fra Høyre om tiltak for lavere gebyrer innen vann- og avløpssektoren.

Møtene med nasjonale politikere og partier er viktige for å bygge kunnskap og kjennskap til oss og de politiske temaene vi ønsker å finne løsninger på.

Møte med stortingsrepresentant for Høyre, Anne Kristine Linnestad. Fra venstre Thomas L. Jørgensen, Anne Kristine Linnestad, Ragnhild Aalstad og Ida Stabo-Eeg.

HØRINGER I STORTINGET 2023

12. APRIL:

Skriftlig høring om endringer i IKS-loven i Kommunal- og forvaltningskomiteen.

24. APRIL:

Skriftlig høring om Utsynsmeldingen i Utdannings- og forskningskomiteen.

25. APRIL:

Muntlig høring om Folkehelsemeldinga i Helse- og omsorgskomiteen.

26. SEPTEMBER:

Skriftlig høring i Kommunal- og forvaltningskomiteen om 3 representantforslag fra SV, Rødt

og FrP om benchmarking, nasjonal handlingsplan, avløpsdirektivet m.m.

16. OKTOBER:

Muntlig høring om statsbudsjettet i Helse- og omsorgskomiteen hvor vi tok opp trygg vannforsyning og beredskap, bedre statlige innrapporteringssystemer og utvidelse av program for teknologiutvikling til også å gjelde avløp.

23. OKTOBER:

Muntlig høring om statsbudsjettet i Kommunal- og forvaltningskomiteen med tema som fragmentert og ufullstendig regulering av overvann og økt kapasitet hos Miljødirektoratet og statsforvalterne.

25. OKTOBER:

Muntlig høring om statsbudsjettet i Energi- og miljøkomiteen hvor vi tok opp nasjonal handlingsplan for avløpsområdet, Oslofjorden og kapasiteten i staten og utvidelse av program for teknologiutvikling.

9. NOVEMBER:

Muntlig høring om klimatilpasningsmeldingen i Energi- og miljøkomiteen.

HØRINGER TIL REGJERINGEN OG DIREKTORATER/TILSYN 2023

6. MARS:

Høringsinnspill om revidert avløpsdirektiv til Miljødirektoratet.

4. JULI:

Høringsuttalelse om risikovurderinger av miljøgifter i avløpsslam til Mattilsynet.

28. AUGUST:

Høringsuttalelse om endringer i plan- og bygningsloven til Kommunal- og distriktsdepartementet.

1. OKTOBER:

Høringsuttalelse om «NOU 2023:9 Generallistkommunesystemet» til Kommunal- og distriktsdepartementet.

6. OKTOBER:

Høringsuttalelse om forslag om delegasjon av forurensningsmyndighet til Klima- og miljødepartementet.

17. OKTOBER:

Høringsuttalelse om «NOU 2023:17 Nå er det alvor» til Justis- og beredskapsdepartementet.

13. DESEMBER:

Høringsuttalelse om endringer i plan- og bygningsloven om grunneierfinansiering av infrastruktur i utbyggingsavtaler til Kommunal- og distriktsdepartementet.

ARENDA SUKA

I 2023 var det 181 ulike organisasjoner, bedrifter, foreninger og partier som viste seg fram i Arendal sentrum, med til sammen 1962 ulike arrangementer i løpet av fem hektiske dager. Norsk Vann deltok for 11. gang. Vi mener dette er en viktig møteplass for å spre vårt budskap både til vanlige innbyggere, lokale og nasjonale politikere, andre mulige alliansepartnere og til media. Vi opprettholder tradisjonen og det gode samarbeidet med Arendal kommune og har felles stand, med informasjon om dagsaktuelle tema og utdeling av rent, kaldt vann fra springen i egne

gjenbruksflasker. I 2023 ble det delt ut 15 000 flasker med vann.

Årets debatt-arrangement i egen regi i Arendal kino trakk full sal, og vi inviterte til et bredt sammensatt panel. Hovedtemaet for debatten var spørsmålet om kommunene og staten har evnen og viljen til å få gjennomført investeringene som er nødvendige for å sikre vann- og avløpstjenestene også i fremtiden. Representanter fra Norsk Vann deltok også i andre debatter.

På stand for Norsk Vann under Arendalsuka. Fra venstre Thomas L. Jørgensen, Ragnhild Aalstad, Elisabeth Lyngstad, Frode Skår og Arne Haarr.

HELHETLIG VANNTJENESTELOV

Norsk Vann har gjennom notater, høringsinnspill og i møter i løpet av 2023 løftet frem behovet for en helhetlig vanntjenestelov, både overfor Storting, departementer, det interdepartementale samordningsforumet på vann- og avløpsområdet og som innspill til nasjonale mål for vann og helse.

Dagens lovverk regulerer ikke i hvilke områder kommunen skal levere vanntjenester. Norske kommuner bestemmer derfor selv hvor de vil levere tjenester. Det er heller ingen krav om å gi innbyggerne forutsigbarhet gjennom å synliggjøre framtidige utbygginger i plan. Mange kommuner gjør likevel dette i hovedplaner for vann og avløp, kommunedelplaner og/eller arealplaner og langt de fleste norske innbyggere mottar vanntjenester fra sin kommune.

Krav til kvaliteten på vannforsyningen er regulert i drikkevannsforskriften. Mangler ved tjenesten er underlagt de generelle forbrukerlovene. Ut over dette må kommunene regulere forholdet til abonnentene i avtalevilkår. Mange kommuner opplever rollen som avtalepart som uklar og lite tilfredsstillende for å ivareta disse samfunnskritiske tjenestene. Dette går ut over både effektiviteten for kommunen, særlig knyttet til å redusere lekkasjer, og forutsigbarheten for innbyggerne.

Norsk Vann mener staten bør avklare og lovregulere rammene for etableringen av tjenesteforholdet (retten til å kunne knytte bygninger til et kommunalt anlegg) og ansvarsforholdet mellom kommunene og deres abonnenter under den løpende leveransen. Dette bør gjøres gjennom en helhetlig vanntjenestelov (sektorlov for vanntjenester).

AVLØPSDIREKTIVET

- TILPASNING TIL NORSKE FORHOLD

Forslag til revidert avløpsdirektiv har stått høyt på agendaen hos Norsk Vann i hele 2023. I prosjektsystemet for 2023 ble det bevilget penger til et eget prosjekt på avløpsdirektivet som har gjort dette mulig. En like stor innsats hadde ikke vært mulig uten dette.

På starten av året jobbet vi tungt med å informere om direktivet, konsekvensene for Norge, samt oppfordre kommuner til å gi innspill til Miljødirektoratet for å synliggjøre konsekvensene og påvirke norske myndigheter til å jobbe for norske interesser i deres høringsinnspill til EU. Norsk Vann og noen norske kommuner ga også direkte høringsinnspill til EU, og her ga Norge også innspill i høringen. Dessverre mener Norsk Vann at det de ba om ikke var tilstrekkelig for å ivareta særnorske forhold. Det ble derfor brukt mye tid på å holde et press opp mot norske myndigheter og her brukte vi både presse og jobbet sammen med KS. Foreslått revidert direktiv vil få store konsekvenser for både små og store kommuner. Norsk Vann har hatt et godt og tett samarbeid med KS om avløpsdirektivet. Møtene med miljøministeren har vært sammen med KS, og vi har jobbet sammen for å synliggjøre konsekvensene direktivet vil ha for kommune-Norge og brukt de kanalene vi har for å påvirke.

Norsk Vann har i hele 2023 jobbet med å synliggjøre konsekvensene av forslag til revidert avløpsdirektiv samt påvirke myndighetene til å jobbe for at særnorske forhold blir ivaretatt i revidert direktiv. Norsk Vann har hatt to møter med KLD og møte med både den forrige og den nye miljøvernministeren. Vi har også gitt innspill til forskjellige partier og brukt media aktivt.

I 2023 ble det holdt 10 foredrag på forskjellige VA-samlinger rundt om i Norge for å informere om forslaget og hvilke konsekvenser det kan få. Foredragene ble holdt på et webinar i regi av VAnnforsk, Norconsults fagdag i Oslo, Fagtreff for Driftsassistansen i Trøndelag, VA-konferansen for Driftsassistansen i Møre og Romsdal, Avløpskonferansen på NMBU, VA-dagene på Sørlandet for Driftsassistansen i Telemark og i Aust-Agder, SSTTs årsmøte, Vanndammen i Narvik for Samarbeid i Nord, Fagsamling VA for Sweco på Gardermoen, samt Avløp Norges julemøte i Sandefjord. I tillegg ble det holdt foredrag på 7 samlinger hvor Norsk Vann var arrangør, dette var Fagtreff, VA-juskonferansen, Samling for styret og komiteer, VASK-samlingen (Vann og avløp stor-kommuner), IKS-samlingen, KF/AS-samlingen og Driftsassistanseseminaret. Avløpsdirektivet har blitt omtalt i alle utgavene av Vannspeilet i 2023.

Norsk Vann har jobbet tett med vår paraplyorganisasjon i Europa, EurEau, hvor vi fortløpende har gitt konkrete innspill til foreslåtte endringsforslag, samt kommet med forslag til konkrete tekstendringer selv. Dette samarbeidet har vært særdeles viktig ettersom Norge ikke er medlem i EU, og dermed ikke har en direkte plass ved forhandlingsbordet der. Vi ser at EurEau har en viktig stemme inn mot EU og er en viktig kanal for å synliggjøre nordiske utfordringer. Vi ser at innspillene fra EurEau blir hørt og at mange av synspunktene er ivaretatt i den siste teksten. Vi har derfor tro på at endelig direktiv på flere områder vil bli bedre for Norge enn opprinnelig forslag, selv om en del av de punktene som har vært viktigst for norske forhold, men hvor vi dessverre står alene, ikke er ivaretatt.

PROGRAM FOR TEKNOLOGIUTVIKLING

Program for teknologiutvikling i vannbransjen forvaltes av Folkehelseinstituttet og retter seg mot kommunene som vannverkseier og eier av infrastruktur knyttet til drikkevannsforsyning. Her kan kommuner søke om støtte til å utvikle eller teste ut ny teknologi, i samarbeid med forskere eller leverandørindustrien, og målet er at mer kostnadseffektive og bærekraftige løsninger skal tas i bruk. Norsk Vann har ved flere anledninger tatt opp behovet for at program for teknologiutvikling videreføres og utvides til å omfatte hele vann- og avløpsområdet. I 2023 har det vært naturlig å koble dette til arbeidet med nye nasjonale mål i protokoll for vann- og helse og interdepartemental gjennomføringsplan. Norsk Vann har spilt inn at som et alternativ kan en tilskuddsordning som administreres av Miljødirektoratet være aktuell for avløpsområdet.

OVERVANN

Regjeringen varslet våren 2023 at den vil vurdere fordeler og ulemper ved å innføre et eget overvannsgebyr, og utrede ulike gebyrmodeller. I tillegg varslet regjeringen at den vil utrede behovet for å endre reglene om ansvar for skade forårsaket av avløpsanlegg.

Disse tiltakene følger opp forslag fra Overvannsutvalgets rapport, og er regelverk som Norsk Vann gjennom mange år har jobbet for at skal endres.

Dagens regelverk motvirker at kommuner og privatpersoner etablerer hensiktsmessige tiltak som kan forebygge skader fra overvann. Dette skyldes både at slike tiltak ikke kan gebyrfinansieres, og at ansvaret for tiltak man etablerer er for omfattende.

Målet vårt er å være en troverdig kilde og støtte for alle som er engasjert i økonomiske og finansielle spørsmål i VA-bransjen.

Norsk Vann har både koordinert kommuners innspill og gitt egne innspill til utkastet til høringsnotat om overvannsgebyr som Miljødirektoratet oversendte departementet i desember 2023.

SELVKOSTREGELVERKET

For å skape en felles kunnskapsbase relatert til økonomi- og finansieringsspørsmål har vi utviklet nettsiden va-finansiering.no. Her tilbyr vi vår tolkning av gjeldende regelverk, presenterer en rekke beregningseksempler, og publiserer svar på spørsmål fra våre medlemmer som er av felles interesse. Vi deler også informasjon som berører Norsk Vanns politiske arbeid innen økonomi, for å sikre at våre medlemmer og bransjeinteressenter er godt informert om aktuelle saker og utviklinger. Målet vårt er å være en troverdig kilde og støtte for alle som er engasjert i økonomiske og finansielle spørsmål i VA-bransjen. Nettsiden er derfor under kontinuerlig forbedring og utvikling.

Investeringer i kommuneregnskapet kan lånefinansieres, mens driftskostnader i vann- og avløpssektoren, dekkes av vann- og avløpsgebyrer. Skillet mellom hva som regnes som en driftskostnad og hva som regnes som en investering, fastsettes av God kommunal regnskapsskikk (GKRS) i Kommunal regnskapsstandard nr. 4 (KRS 4).

KRS 4 kan, etter Norsk Vanns vurdering, oppfattes slik at det meste av utskiftningene som gjøres på ledningsnettet kan kategoriseres som investering og dermed lånefinansieres.

Norsk Vann uttrykker bekymring for de langsiktige effektene av overdreven lånefinansiering av tiltak som i realiteten bør anses som løpende vedlikehold. Vi foreslår derfor en spesifikk veileder til KRS 4, hvor skillet mellom investering og vedlikehold klargjøres for tiltak som gjennomføres på etablert ledningsnett.

Norsk Vann er i dialog med GKRS for å realisere dette. Vi forestiller oss en veileder som er kortfattet og lett-forståelig, supplert med praktiske eksempler for å illustrere forskjellen mellom vedlikehold og investering (påkostninger) fra et faglig ståsted. Et grundig arbeid er oversendt til GKRS, og Norsk Vann avventer nå deres vurdering.

I løpet av 2023 har vi utviklet et økonominettverk, bestående av økonomer og ledere innen vann- og

avløpssektoren. Hensikten med nettverket er å fremme samarbeid, kunnskapsdeling, og faglig utvikling blant fagfolk som jobber med økonomi i VA-sektoren. Ved å samle eksperter fra hele landet, håper vi at nettverket kan bidra til en mer enhetlig forståelse både av regelverket og felles utfordringer. Nettverket har så langt gjennomført møter på Teams. Alle medlemskommuner og kommunale VA-selskaper er velkomne til å delta i nettverket, med en eller flere medarbeidere.

2.

Vannbransjen skal ha tilgang til nok og riktig kompetanse.

KOMPETANSEUTVIKLING I VANNBRANSJEN

Norsk Vann jobber for kompetanseutvikling i bransjen gjennom flere aktiviteter. Kurs og konferanser er viktige elementer i dette, ADK-ordningen (Anlegg, Drift og Kontroll) skal sikre rett kompetanse i grøfta, og etablering av et nasjonalt vannsenter på Ås skal gi mulighet til effektiv opplæring i drift og utvikling av ledningsnett.

KONFERANSER

Fagtreffet ble gjennomført på Gardermoen 16.-17. mars. 257 deltakere deltok på konferansen, i tillegg til 69 som valgte å delta digitalt. Konferansen hadde 3 paralleller med ulike tema, to av disse ble strømmet. EUs forslag til nytt avløpsdirektiv ble viet mye plass denne gangen og arbeidet med dette og konsekvenser for vannsektoren i Norge fikk stor oppmerksomhet. Gjennomsnittlig score for de ulike delene av arrangementet lå mellom 4,1 og 4,6, - hvor 5 var maksimal score - men med noe lavere score for enkelte deler av en sideparallel.

9.-10. mai ble Vannberedskapskonferansen gjennomført på Hamar. Det var andre gang Norsk Vann inviterte til en fagsamling med beredskap som gjennomgående tema, og konferansen samlet et bredt utvalg av foredragsholdere fra ulike myndigheter og samfunnssektorer. Deltakelsen var god, og i evalueringen ga 89 % av deltagerne konferansen en score på 4 eller 5 på en skala fra 1-5 hvor 5 er best. Beredskap har kommet berettiget i fokus i vannbransjen de siste årene, og denne konferansen vil derfor gjennomføres fast hvert annet år framover.

Årskonferansen ble gjennomført i Stavanger 12.-13. september med Stavanger kommune som vertskap. Første dag med felles program og en av parallellene andre dag ble strømmet. 186 deltakere tok turen til Stavanger og evalueringen viste at ca. 85 % av deltakerne vurderte arrangementet til å være «bra» eller «meget bra».

Den årlige konferansen Vann- og avløpsjus ble gjennomført 27.-28. november på Gardermoen. Også denne som en hybrid konferanse med 200 deltakere, hvorav halvparten valgte å følge arrangementet digitalt. Gjennomsnittlig score fra deltakerne på de ulike delene av arrangementet lå mellom 4,0 og 4,5 hvor maksimal score var 5.

KURS

Norsk Vann tilbyr en bred portefølje av kurs innenfor mange tema og til ulike målgrupper i vannbransjen. Størstedelen av kurstilbudet skjer i egen regi, men en del av kursene tilbys i samarbeid med andre aktører. Et eksempel på dette er kursprogrammet som er rettet mot spredt avløp, der Norsk Vann samarbeider med NIBIO, NMBU og Senter for etter- og videreutdanning ved NMBU. Målgruppen for disse kursene spenner fra tilsynspersonell i kommunene til personell som installerer og drifter mindre avløpsrenseanlegg.

Grunnopplæringen for driftsoperatører gjennomgår en større revisjon, hvor læremateriell og pedagogisk opplegg tilpasses en kombinert digital og fysisk undervisning. I slutten av året ble et helt nytt undervisningsopplegg for driftsoperatører i avløpsrenseanlegg ferdigstilt.

Sissel Løvås-Hauge og Tone Bakstad tar imot konferansedeltakere på Fagtreff.

Norsk Vanns kurs og konferanser i 2023

ANTALL PÅ KURS, KONFERANSER OG SAMLINGER I 2023

Foto: Inger Anita Merkesdal

MINDRE KURS	ANTALL KURS	ANTALL DELTAKERE	
		Fysisk	Digitalt
Kurs i vann- og avløpsrett	3	61	12
Kurs i vannforsyning til brannslukking og sprinkleranlegg	1		22
Innføringskurs i NoDig-metoder	1	28	
Kjemi og prosess VAT	1		25
Kurs i nitrogenfjerning	1	35	22
Totalt		124	81
DRIFTSOPERATØRKURS			
Driftsoperatør forkurs	2	40	
Driftsoperatørkurs avløp	2	42	
Driftsoperatørkurs VA transport	2	37	
Driftsoperatør Vann fordypningskurs	1	21	
Totalt		140	
KURS I SAMARBEID MED NMBU OG NIBIO			
Saksbehandling og prosjektering av mindre renseanlegg	1	40	
Service av minirenseanlegg	2	72	
Totalt		112	
KONFERANSER			
Norsk Vanns fagtreff	1	257	69
Vannberedskapskonferansen	1	99	46
Norsk Vanns årskonferanse	1	186	14
Konferansen vann- og avløpsjus	1	96	104
Totalt		638	233
SAMLINGER			
Driftsassistansesamling	1	27	
VASK-samling	1	32	
IKS-samling	1	14	
KF/AS-samling	1	6	
ADK lærermøte	1	28	
Totalt		107	

ADK-ORDNINGEN

ADK-ordningen er en bransjesertifisering av utførende personell innenfor nyanlegg og drift av vann- og avløpsledninger. Ordningen administreres nå av Norsk Vann. Den praktiske og teoretiske opplæringen foregår ved 18 læresteder landet rundt, mens læreplaner og eksamen styres gjennom «Rådet for opplæringsordningen ADK1 sertifisering» som har representanter fra Rørentreprenørene Norge, Maskinentreprenørenes forbund, lærestedene og anleggseier (kommunene), samt Norsk Vann. Det er anleggseier (kommuner eller VA-sammenslutninger) som stiller krav til hvilken kompetanse utførende entreprenør på deres anlegg skal inneha. I 2023 ble det utstedt 640 nye ADK1-sertifikater, som er individuelle kompetansebevis. 650 personer gjennomførte resertifisering. Årsrapporten fra ordningen finner du på va-kompetanse.no.

NASJONALT SENTER FOR VANNINFRASTRUKTUR

Etter flere års planlegging og arbeid med finansiering, ble 1. byggetrinn av dette nasjonale samlingspunktet ferdigstilt og tatt i bruk i løpet av senhøsten 2023. Anlegget består i første omgang av et trenings- og testfelt med et ledningsnett, kummer og infrastruktur i ulike dimensjoner egnet for demonstrasjon, trening og testing på ledningsnett. Et mindre bygg tjener som knutepunkt for ledningsinfrastrukturen samtidig som det inneholder samlings- og undervisningslokale, kontor og fellesfasiliteter. De første kursene ble gjennomført i oktober og november, henholdsvis den praktiske delen av Norsk Vanns kurs for driftsoperatører innen transportnett, og to kursgrupper i Rørinspeksjon Norge (RIN) innen operatørkurs private avløpsledninger og rørinspeksjon. Administrasjonen er i full gang med å utvikle sitt program for det kommende året. Det vil etter hvert tilbys et

bredt tilbud av aktiviteter, fra driftsrelatert kurs og trening, erfaringsutveksling og seminarer til diverse aktivitet i regi av leverandørene.

SAMARBEID MED UTDANNINGSSTEDENE

Gjennom *#jobbmedvann* er studiestedene utfordret på aktivt å markedsføre vannfagene. Dette har ført til gode foredrag og presentasjoner av VA-yngre og traineeVANN på noen studiesteder, og økt synliggjøring av de unges muligheter. I tillegg har det blitt et tettere samarbeid mellom 3 studiesteder, som igjen har ført til oppstart av ny lærebok for bachelor-nivå. Samtlige studiesteder var representert under et årlig nettverkstreff, der det tydelig ble synliggjort viktigheten av samarbeid for å nå bransjens mål.

UTDANNING - BEREDSKAP OG KRISEHÅNDTERING

I september startet 31 nye studenter fra vannbransjen på «Beredskap og krisehåndtering i vannbransjen». Halvårsstudiet, som tas på deltid over ett år, er utviklet i samarbeid med Høgskolen i Innlandet, og tilbys som oppdragsutdanning der Norsk Vann er oppdragsgiver på vegne av bransjen. Årets studenter kommer fra Harstad i nord til Kristiansand i sør, fra Karmøy i vest til Nordre Follo i øst. Det var lenge usikkert om vi ville få nok studenter til å starte opp høsten 2023, men intensiv markedsføring, godt hjulpet av ekstremværet Hans, bidro til søkerrekord. I tillegg er 15 studenter i gang med påbyggingsstudiet «Ledelse av krise- og beredskapsarbeid i vannbransjen».

Endrede og krevende sikkerhetspolitiske forhold, ustabilit verdensmarked, økte digitale trusler, høye energipriser og ikke minst klimaendringer med hyppigere og mer alvorlig ekstremvær, setter vår evne til å levere de samfunnskritiske vann- og avløps-tjenestene på prøve. Utdanningene Norsk Vann tilbyr

På Nasjonalt senter for vanninfrastruktur på Ås er det et fullskala anlegg under bakken med et bredt spekter av installasjoner.

i samarbeid med et av landets fremste fagmiljøer på området i Høgskolen i Innlandet, gir bransjen vår svært viktig kunnskap om risiko og sårbarheter, og kompetanse til å forebygge og håndtere uforutsette og uønskede hendelser.

FAGLIGE NETTVERKSGRUPPER

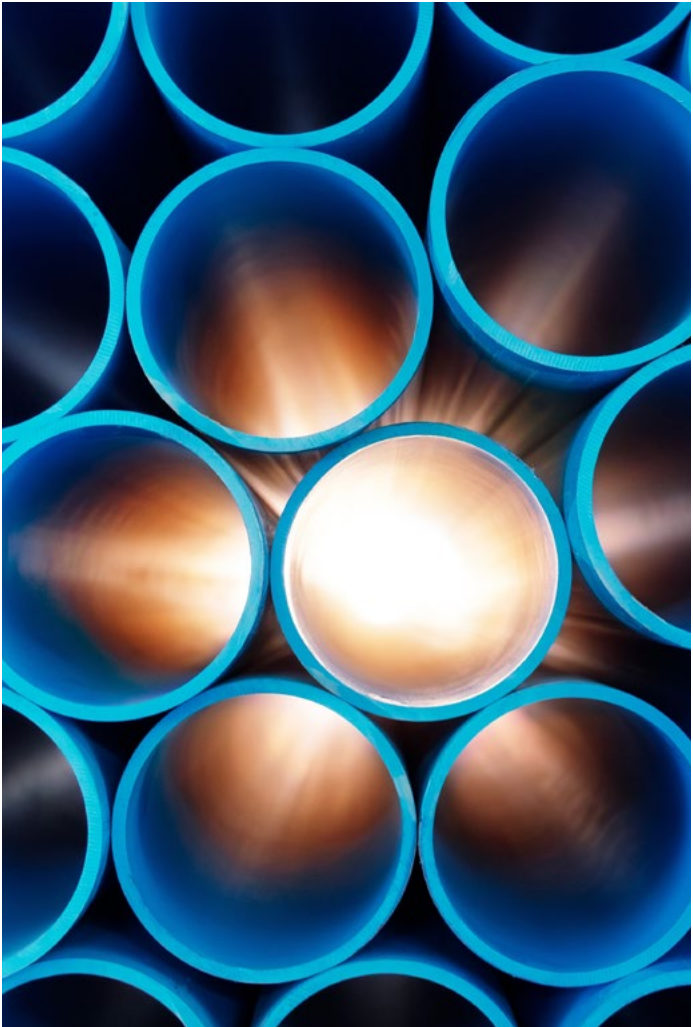
I 2023 er det igangsatt følgende 8 digitale nettverksgrupper: ledningsnett, diskusjonsforum vannbehandling, juristnettverk, kommunikasjonsnettverk, økonominettverk, rapportering og oppfølging av krav i utslippstillatelser, olje og fett, og bærekraftig overvannshåndtering. Disse kommer i tillegg til 6 allerede startede nettverk.

Gjennom de digitale nettverkene når Norsk Vann ut til medlemmene med faglig formidling på en effektiv måte og tilrettelegger for erfaringsutveksling og kunnskapsdeling mellom medlemmer. Nettverkene har noe ulik karakter utfra formål og målgruppe. Flere av nettverkene har hele vannbransjen som målgruppe, og er mer seminarpreget. Diskusjonsforum for vannbehandling er eksempel på dette. Andre er rettet mot erfaringsdeling mellom anleggs-eiere og er forbeholdt disse.

Ingen av de igangsatte nettverkene ble avsluttet i 2023, men hvilke nettverk som skal beholdes vurderes løpende utfra interesse, aktivitetsnivå og relevans. Medlemmene har meldt inn ønske om å etablere flere nettverk, blant annet innen beredskap og nødvannsforsyning.

Norsk Vanns nettverk i 2023

NETTVERK	ANTALL MØTER	ANTALL DELTAKERE (snitt pr møte)
Økonominettverket	2	15
Nettverk for drift og optimalisering av avløpsrenseanlegg	8	15
Nettverk for nybygging og ombygging av avløpsrenseanlegg	8	15
Nettverk for søknad om utslippstillatelser	8	15
Nettverk for fremmedvann på ledningsnett	8	15
Nettverk for rapportering og oppfølging av krav i utslippstillatelser	8	15
Nettverk for jurister som jobber innen vann og avløp	7	20
Nettverk for forvaltning av mindre renseløsninger - kapittel 12	8	50
Nettverk for forvaltning av mindre renseløsninger - kapittel 13	4	25
Diskusjonsforum vannbehandling / drikkevannskvalitet	9	40
Nettverk om bærekraftig overvannshåndtering	3	84
Norsk Vanns kommunikasjonsnettverk	3	30
Nettverk for olje- og fettutskillere	3	30
Nettverk for ledningsnett	2	20
Totalt	81	389

IKS-samling i Asker i april.

Bergen Vann var vertskap for VASK-samlingen (de 12 største medlemskommunene) i mai.

Utdanningene fra Norsk Vann og Høgskolen i Innlandet gir bransjen viktig kunnskap og ferdigheter til å håndtere risiko og sårbarheter.

FASTE NETTVERKSSAMLINGER

Norsk Vann tilrettelegger for årlige faste nettverks-samlinger for fire ulike medlemsgrupper.

Driftsassistansesamlingen ble arrangert i Hamar 17. – 18. januar. Samlingen er for de som jobber i/for driftsassistansene. På programmet stod blant annet forslag til nytt avløpsdirektiv, BAT-krav (Best Available Technology) og næringsmiddelindustri og overløp.

IKS-samlingen gjennomførte sin samling i Asker 18.-19. april, hvor direktører og styreledere deltok. Revisjon av IKS-loven og ny drikkevannsforskrift var blant temaene på dagsorden, samt en fremvisning av nytt vannbehandlingsanlegg på Kattås.

Bergen Vann var vertskap for VASK-samlingen (de 12 største medlemskommunene) 23. – 24. mai. Ledere i disse etatene drøftet viktige tema som nytt avløpsdirektiv, rekruttering og kompetanse og

strategiprosess bedreVANN og KS ASSS (Aggregerte styringsdata for samarbeidende storkommuner).

De kommunale foretakene og aksjeselskapene (KF/AS) hadde samling i Øygarden med ØyVAR AS som vertskap 6. og 7. juni. Blant temaene som ble drøftet her var kommunikasjon og rekruttering, avløpsdirektivet og eierstyring.

OPPLÆRING OG UTDANNING FOR FRAMTIDA

I 2023 startet Norsk Vann prosjektet «Innføringsbok i Vann- og Miljøteknikk» initiert av Høgskolen i Østfold og Oslo MET, sammen med Norsk Vanns sekretariat. Dette prosjektet skal resultere i en nyskapende innføringsbok i Vann- og Miljøteknikk.

Formålet med denne boken er å møte fremtidens behov for teoretisk og praktisk vannfaglig kompetanse ved å tilby et kompakt og moderne læremiddel, rettet mot studenter på bachelornivå og tilsvarende.

Denne boken vil ikke bare gi en strukturert og pedagogisk ramme for undervisningen, men den vil også inspirere til fordypning i vannfag senere i studiet. Gjennom en systematisk innføring i nøkkeltemaer innen vannbransjen, bidrar boken til å styrke rekrutteringen til vann- og avløpsfagene.

Målsettingen er at boken representerer en milepæl i arbeidet med å sikre at opplæring og utdanning møter de stadig skiftende kravene og behovene i vannsektoren, og styrker dermed bransjens evne til å håndtere fremtidige utfordringer.

RESULTATER FRA NORSK VANN PROSJEKT

Norsk Vanns prosjektsystem er en viktig bærebjelke for kunnskapsutvikling og kunnskapsdeling på vannområdet. Gjennom prosjektene engasjeres ressurspersoner og kompetansemiljøer slik at utfordringer for vannbransjen løses sammen. Mange av Norsk Vanns medlemmer er aktive og bidrar tungt inn i

dette arbeidet. Kunnskapsutviklingen legger blant annet grunnlag for kurs, beste praksis, Vannstandard, dialog med myndigheter og arbeid med rammevilkår. Arbeid med prosjekter er følgelig et viktig fundament for Norsk Vanns arbeid. Deltakelse i Norsk Vanns prosjektsystem er forbeholdt andelseierne. Prosjektforslag fremmes av komiteer, arbeidsgrupper og medlemmer. De innkomne forslagene prioriteres etter et sett med kriterier vedtatt av årsmøtet, og prosjektgjennomføringen styres av representanter for andelseierne. De aller fleste prosjekter munner ut i en rapport/ veiledning. Disse er fritt tilgjengelig for alle deltakere i prosjektsystemet og for organisasjoner/firmaer som abonnerer på prosjektsresultatene. For øvrig formidles resultatene gjennom artikler, foredrag osv.

RESULTATER FRA NORSK VANN PROSJEKT I 2023

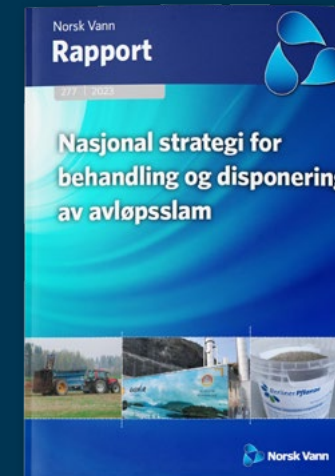
MIKROFORURENSNINGER OG LEGEMIDLER I AVLØPSVANN (275)

Basert på resultater fra norske screeningundersøkelser, gjennomført de siste 15 årene, og tidligere risikovurderinger, er det valgt ut 20 legemidler (inklusive 2 metabolitter) og 13 prioriterte og vannregion-spesifikke stoffer som har vært studert nærmere i denne studien. I tillegg til å sammenstille målinger av de utvalgte stoffene, er det også sammenstilt informasjon om stoffenes iboende egenskaper. Hovedmålet for prosjektet har vært å etablere et helhetlig kunnskapsgrunnlag for kilder og skjebne til mikroforurensninger og legemidler som havner i avløpsvannet og føres gjennom ulike renseprosesser som er vanlige i norske avløpsrenseanlegg, hvordan de påvirkes av de ulike behandlingstrinnene, og hvor stoffene og eventuelt deres metabolitter ender opp (slam, gass, rensset avløpsvann/resipient).

LANGE PUMPELEDNINGER FOR AVLØP PÅ LAND OG I SJØ (276)

Målsettingen for prosjektet er å utarbeide en veiledning i prosjektering og drift av lange sjø- og pumpeledninger for avløpsvann, slik at anlegg bygges og driftes best mulig. Anleggelse av lange pumpeledninger for avløp på land og i sjø medfører ofte store og kostbare tiltak. Det er derfor viktig med systemforståelse for et slikt anlegg og dets komponenter, slik at kommuner, rådgivere og beslutningstakere kan fatte gode avgjørelser. Dokumentet er delt opp i de ulike fasene i et anleggs levetid.

NASJONAL STRATEGI FOR BEHANDLING OG DISPONERING AV AVLØPSSLAM (277)

Rapporten anbefaler at hovedmålet med slambehandling og slamdisponering i Norge skal være at slammet sees på som en ressurs og skal inngå i den sirkulære økonomien, hvor alle stoffer av verdi (nyttestoffer) resirkuleres og brukes på nytt, samtidig som innholdet av stoffer med negativ effekt på mennesker, dyr, planter og mikroorganismer skal reduseres til et akseptabelt nivå. Rapporten inneholder fylkesvis statistikk for eksisterende slammengder og prognoser for framtiden, og det er laget konkrete strategier som er tilpasset ulike regionale forhold.

LOSiNOR—LUKT- OG SMAKSPROBLEMER I NORSK DRIKKEVANN (278)

Rapporten beskriver ulike kilder til lukt og smak i drikkevann, og den gir en omtale av hvordan man sanser lukt og smak i vann. Den beskriver videre lukt- og smaksforhold rundt prosjektets fire prioriterte områder: 1) Algeprodusert lukt og smak, 2) Lukt og smak fra PE-rør, 3) Lukt og smak fra vannbehandling, og 4) Klogenerert lukt og smak. Omtale gis av en rekke stoffer som kan være lukt- og smaksdannende, enten direkte eller som følge av kjemisk eller biologisk omsetning. Videre beskrives typiske lukt- og smaksstoffer i vannkilde/ nedbørfelt, i vannbehandling, desinfeksjon og i distribusjonssystemet/ledningsnettet, herunder også husinterne systemer.

RESULTATER FRA NORSK VANN PROSJEKT I 2023

OVERVÅKNING AV VANNKVALITET PÅ DISTRIBUSJONSNETTET — ERFARINGER FRA BRANSJEN (279)

Det er ønske om bedre overvåkning og mer kunnskap om hvordan drikkevannskvaliteten påvirkes av forhold i distribusjonssystemet. Dagens rutineovervåkning med tradisjonelle dyrkingsmetoder er stikkprøvebasert og gir begrenset informasjon om systemet. Rapporten oppsummerer erfaringer fra vannverk i Norge som har tatt i bruk ulike metoder for å overvåke vannkvaliteten på distribusjonsnett.

FREMTIDENS VANN- OG AVLØPSSYSTEM (280)

Enorme summer skal investeres i transportsystemene for vann og avløp de neste årene. Hvordan bør vi etablere og bygge vann- og avløpsanlegg for fremtiden? Hovedhensikten med dette prosjektet er å invitere til viktige diskusjoner, og det ble arrangert tre heldags arbeidsmøter sammen med organisasjoner og leverandør i bransjen, for å innhente et grunnlag for rapporten. Hovedtemaene i rapporten er følgende; de viktigste utfordringene i dagens ledningsnett, anbefalinger for fremtidens løsninger og hvordan vi gradvis bør tilpasse dagens ledningsnett til fremtidens bærekraftige system. Flere eksisterende forskningsprosjekter rundt temaet fremtidens løsninger er gjennomgått og innarbeidet i rapporten. Den beskriver «det store bildet», gir helhetlig oversikt og samler mye kunnskap for at anleggseiere skal kunne bygge ut og vedlikeholde sine anlegg for å imøtekomme fremtidens krav og behov.

MULIGE ORGANISASJONSFORMER FOR DEN KOMMUNALE VANN- OG AVLØPSSEKTOREN (281)

Norske kommuner står overfor betydelige utfordringer innen vann- og avløpstjenester. Denne rapporten fokuserer på organisasjonsstrukturens fordeler og ulemper. Den viser at flertallet av kommunene håndterer VA-virksomhet selv, men samarbeid eksisterer, oftest gjennom interkommunale selskap. Geografiske og demografiske forhold, samt investeringsbehov, påvirker samarbeidsvalg. Rapporten anbefaler en grundig prosess for valg av organisering med sterkt fokus på interessentmedvirkning.

TAKNEDLØP FRA KOMPakte TAK — MULIGHET FOR UTKAST TIL TERRENG (282)

Bygg med flate, kompakte tak har vanligvis blitt bygget med innvendige taknedløp koblet på kommunal overvannsledning, for å sikre avrenning på en effektiv og frostfri måte. Denne praksisen tar derimot ikke tilstrekkelig høyde for utfordringer knyttet til overvann og er i dag ikke anbefalt. Rapporten gir en gjennomgang av regelverk, litteratur og erfaringer med eksisterende løsninger for nedløpssystemer fra kompakte tak. Det er også presentert en vurdering av mulige nye løsninger, og fordeler og ulemper med de forskjellige løsningene.

3.

Vannbransjen skal ha en hensiktsmessig organisering og tilgang til bærekraftige og innovative løsninger.

ORGANISERING AV VANNBRANSJEN – SYNLIGGJØRE FORDELER OG ULEMPER

Gjennom strategiplanen skal Norsk Vann bidra inn i organisasjonsdebatten i vannbransjen ved å bl.a. synliggjøre fordeler og ulemper ved ulike måter å organisere tjenestene på. I 2023 ble dette gjort primært gjennom prosjektsystemet med Norsk Vann rapport 281 «Mulige organisasjonsformer for den kommunale vann- og avløpssektoren». Vannforsyning og avløpshåndtering er lokale naturlige monopoler, hvor kommunene som eiere må velge en organisasjonsform som fungerer. Rapporten viser frem hvilke organisasjonsformer

som er mulig å velge innenfor dagens regelverk, og har samtidig sett på fordeler og ulemper ved de ulike modellene. I rapporten er det gjort et utvalg intervjuer for å se på dette. Rapporten konkluderer bl.a. med at organisasjonsform i seg selv ikke er viktig. Selskapsetableringer kan være en styrke for å kunne etablere gode fagmiljøer, men for kommuner der rekruttering er krevende kan det også oppleves som en trussel mot øvrige kommunale tjenester med behov for samme type kompetanse.

STIMULERE TIL ØKT SAMARBEID MELLOM KOMMUNER

Norsk Vann har samarbeidet med Leverandørutviklingsprogrammet (LUP) om 2 prosesser der kommuner går sammen om å forberede dialog med markedet før en går til anskaffelse. Den første prosessen involverte 13 kommuner i Grenland, Vestfold og Drammensregionen som samarbeidet om å utrede løsninger for felles slambehandling. Dialogkonferanse og etterfølgende dialog med markedet resulterte i en anbefaling om å etablere 3 felles behandlingsanlegg i regionen. Rapporter er tilgjengelig på LUP sine sider innovativeanskaffelser.no

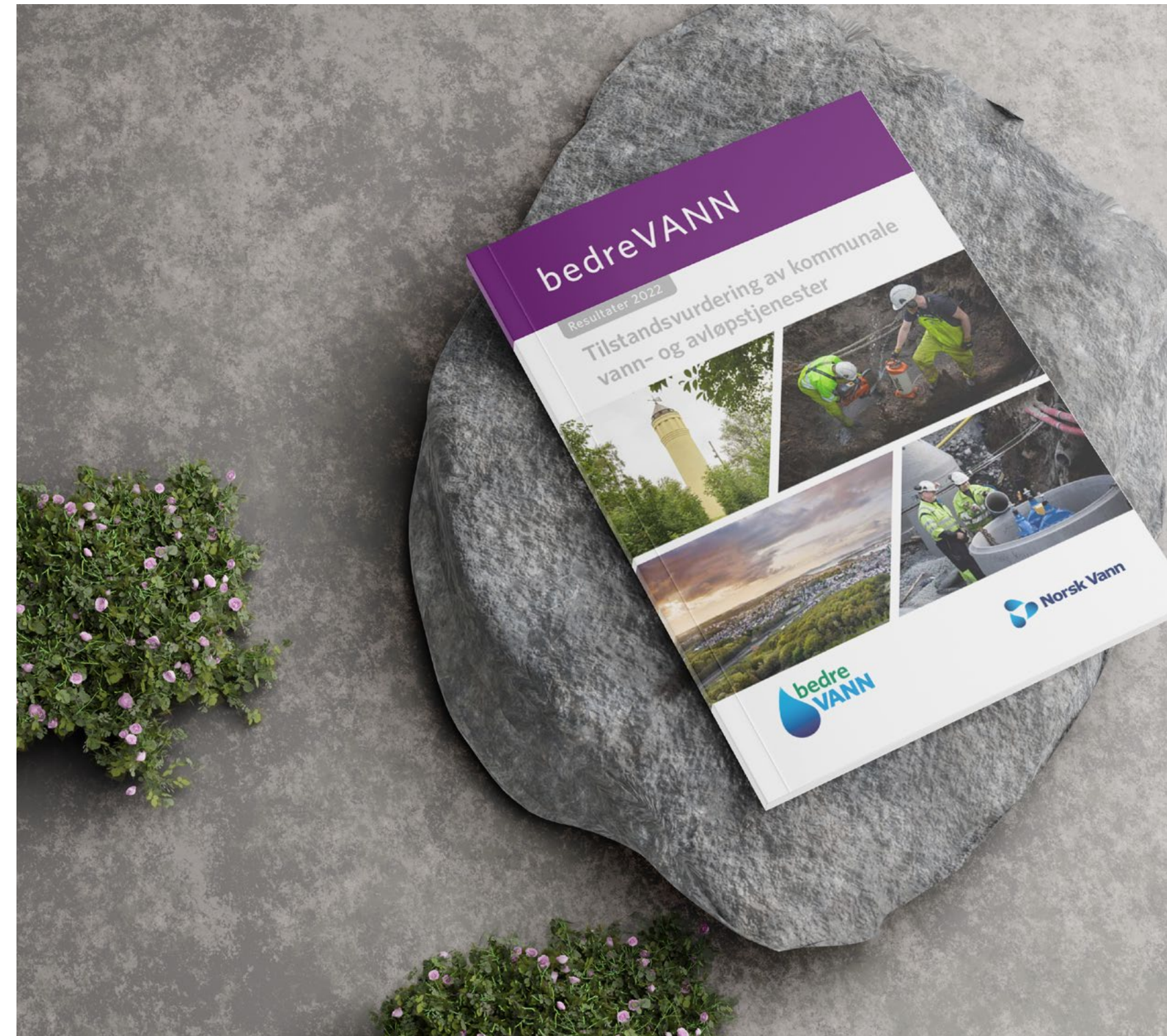
En tilsvarende felles prosess er satt i gang i et samarbeid mellom LUP, Norsk Vann og 22 kommuner/ IKS som alle skal bygge nytt eller oppgradere renseanlegg til sekundærrensing og/eller nitrogenfjerning. Disse kommunene er i Oslofjord-området, der det er et stort trykk for å få fortgang i utbygging av nitrogenfjerning. Prosessen fortsetter i 2024, med dialogkonferanse og dialog med markedet. Mer informasjon om denne prosessen finnes på innovativeanskaffelser.no.

bedreVANN

I 2023-rapporteringen for 2022-data deltok 77 kommuner og 8 interkommunale selskaper. Årets bedreVANN-kommune 2022 ble Stavanger kommune.

Høsten 2023 ble det igangsatt et strategisk arbeid for å løfte bedreVANN inn i fremtiden. Årsaken til dette arbeidet har vært utgående avtaler med underleverandører og behovet for å bidra til å minske sårbarheten i systemet som er utviklet over tid. Målet med strategiarbeidet har vært å fange opp hvilke utfordringer som finnes i bedreVANN, både i systemet og organisatorisk, og finne gode løsninger på dette i et 5 – 10 års perspektiv – en ny generasjon bedreVANN. Arbeidet og endelig strategiplan for bedreVANN ferdigstilles i 2024.

I november 2023 ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant deltagerne i bedreVANN og en undersøkelse blant Norsk Vanns øvrige medlemmer som ikke deltar i bedreVANN. For deltagerne i bedreVANN ble det bl.a. spurt om hvor fornøyde de er med tilbudet, hva de bruker benchmarkingen til i egen virksomhet og hva de ønsker seg av neste generasjons bedreVANN. De fleste bruker bedreVANN-dataene til å sammenligne seg med andre kommuner/selskaper, presentere resultatene til administrativ og politisk ledelse og sammenligne egen utvikling fra år til år. Av forbedringspotensial er det innhold og struktur på rapporteringsportalen og innrapportering direkte i bedreVANN som er mest aktuelt. I spørreundersøkelsen til øvrige som ikke deltar sier omtrent halvparten at de ikke kjenner til bedreVANN som benchmarkingssystem, og at det er hovedårsaken til at de ikke er med i tilstandsvurderingen.

BÆREKRAFT OG INNOVASJON

Norsk Vann har i 2023 vært aktiv pådriver for at kommuner skal etablere prosjekter med støtte fra program for teknologiutvikling i vannbransjen, og har deltatt som partner i noen prosjekter. Et par av disse prosjektene har vært i samarbeid med Nasjonalt senter for vanninfrastruktur på Ås. Norsk Vann har også deltatt i andre FoU-prosjekter med støtte fra blant annet Forskningsrådet. Norsk Vann deltok i styret i foreningen VAnnforsk, for å fremme samarbeid i hele vannbransjens verdikjede og sikre god koordinering med eget innovasjonsarbeid.

VAnnforsk webinarserie, som er en-times webinarer annenhver fredag der resultater fra pågående FoU-prosjekter og innovasjonsaktiviteter presenteres, har hatt god oppslutning i 2023. Vannbransjens innovasjonskonferanse ble arrangert i Oslo den 25.-26. oktober 2023 med Norsk Vann som medarrangør, i samarbeid med Tekna, VA-yngre, FHI, Vannfakta, Storm-Aqua og Multiconsult.

Samarbeidet med Nasjonalt program for leverandørutvikling har fortsatt i 2023, blant annet gjennom ulike initiativ på avløpsområdet, som samarbeid om felles slambehandling og samarbeid om fremtidens avløpsrenseanlegg.

VANNSTANDARD

Vannstandard skal erstatte de to produktene VA/Miljø-blad og VA-norm. Vannstandard er ikke bare en videreføring av to eldre produkter, men et helt nytt produkt. Etter å ha testet ut utvikling av nettstedet i egen regi en periode, gjennomførte vi i begynnelsen av 2023 en anbudskonkurranse. Dette resulterte i kontrakt med Dekode, som er et foretak som resten av året har bistått oss med utviklingen av hjemmesiden vannstandard.no. I tillegg til utvikling av nettstedet har vi gjennom hele 2023 jobbet med kvalitetssikring av det faglige innholdet, samt det krevende arbeidet med å finne en struktur som fungerer for å sortere og finne frem i jungelen av informasjon skal plasseres på nettstedet. Mot tampen av året nærmet vannstandard.no seg ferdig, både som nettsted og med mye faglig innhold, og det siste vi gjorde før vi rundet årsslutt var å teste produktet på ulike målgrupper. Kommuner og foretak tok jobben med å teste og gi oss innspill til hvordan produktet fungerer i bruk.

Tidligere år har vi også strevd med å holde liv i de to gamle nettstedene va-norm og va-blad. I løpet av 2023 har vi funnet stabile løsninger på dette, slik at vi kan holde disse sidene åpne en stund fremover.

Vannstandard

ET PRODUKT FRA NORSK VANN

A close-up, high-speed photograph of water splashing, creating numerous droplets and bubbles. The water is a light blue-grey color, and the background is slightly blurred, showing more water and light reflecting off the surface.

4.

**Viktigheten av tjenestene
skal være synlig og
vannbransjen skal ha
et godt omdømme.**

VANNBRANSJEN ATTRAKTIV SOM ARBEIDSPASS

Informasjon rettet mot unge er samlet under nettsiden [#jobbmedvann](#). Her viser noen av vannbransjens unge hvorfor de har valgt vann og avløp som fagretning. I forkant av søknadsfrist til høyere utdanning sist år ble det utviklet flere småfilmer som ble promotert på sosiale medier og rettet mot unge. Flere ulike deler av bransjen har med stor suksess stått sammen på karrieredager for å markedsføre bransjen. TraineeVANN har gode og dedikerte traineer som er positive og synlige markedsaktører for bransjen, og de er godt synlige gjennom innlegg i sosiale media som [#traineeVANN](#). I 2023 gjennomførte traineeVANN sitt til nå største opptak av traineer til kommende traineekull, 9 traineer starter høsten 2024.

*I 2023 gjennomførte traineeVANN
sitt til nå største opptak av traineer
til kommende traineekull, 9 traineer
starter høsten 2024.*

Tonsbergers Blad

Grunnlagt 1870 av Hans Jürgen Magnus Hansen.
Tonsbergers Blad skal være en fri og uavhengig dagsavis,
bygget på det verdikonservative idégrunnlag.

Skriv inn dine kommentarer og LeserBrev på nettsiden

www.tb.no/meninger

Aktuelt kommentar: 4.000 tegn inkl. mellomrom.
Innlegg: 2.200 tegn. **Replikke** 1300 tegn.
Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

Den som mener seg rammet av urettmessig publisering, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund som behandler klager mot mediene i presseetiske spørsmål.

Adresse: Rådhusgt 17, 0158 Oslo.
Tlf: 22 40 50 40. **Epost:** presse@pfu.no

Sigmund Kydland Ansvarlig redaktør og adm. direktør 480 64 676 sigmund.kydland@tb.no	Marie Olausen Utviklingsredaktør 906 03 275 marie.olausen@tb.no	Erik Wold Aunemo Nyhetsredaktør 975 78 185 erik.wold.aunemo@tb.no	Anne Charlotte Schjølberg Nyhetsleder 918 82 238 anne.charlotte.schjolberg@tb.no
---	---	---	--

Jobben må gjøres skikkelig!

Det går for sakte med å redde Oslofjorden, heter det i Miljødirektoratets rapport som nylig ble overrakt klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen (Ap).

INNLEGG
Arne Haarr
Anslagspostert, Norsk Vann

Arets rapportering til Oslofjordrådet viser at det gjøres en betydelig innsats på mange av innsatsområdene i planen. Selve gjennomføringen av tiltakene går imidlertid for sent sett i forhold til regjeringens ambisjon.

Det er forståelig at mange er utålmodige, og at en derfor synes det går for sakte med å gjøre tiltak som trengs for å redde Oslofjorden. I for mange år har dette hastverket vært fraværende, både hos sentrale forurenstingsmyndigheter, regionale myndigheter og lokalt. Heldigvis er det nå en felles forståelse av utfordringen og enighet om hvilke tiltak som vil bedre situasjonen, og det gjøres et godt grunnarbeid for å få på plass infrastruktur, rensesløsninger, kompetanse og kapasitet.

For det er ingen liten jobb som skal gjøres. For de fleste kommunene utgjør de investeringene som skal gjennomføres den største enkeltinvesteringen de noensinne har gjort. Investeringene vil påføre innbyggerne betydelig økte utgifter til vann- og avløpsjenestene. Derfor er det helt nødvendig at det gjøres forsvarlige og grundige prosesser, som leder til gode beslutninger både for innbyggerne og for miljøet.

Avanserte anlegg

Det tar tid å planlegge, prosjektere og bygge et rensesanlegg. Dette er avanserte prosessanlegg, med kostbart og plasskrevende teknisk utstyr. Mer avanserte anlegg krever mer kompetente medarbeidere for å drive behandlingsprosessen, og det vil ofte være hensiktsmessig å

slå sammen flere mindre anlegg til ett større felles anlegg, slik det planlegges i Lier, Åsler og Drammen. Slike felles løsninger krever etablering av mange kilometer med overføringsledninger.

Samarbeidsprosesser som dette tar tid, og ofte kan lokalisering av anlegg være en krevende utfordring. Ikke alle innbyggere ønsker et rensenanlegg i sitt nabolag. Vårt kalde klima og krevende topografi gjør dessuten at løsninger må tilpasses lokale forhold. Avløpsrenseanlegg kan derfor i liten grad «masseproduseres» basert på anlegg og prosesser i andre land.

Lang levetid

Anlegg og ledningsnett som planlegges og prosjekteres i dag skal helst være i 100 år. De skal ikke bare løse dagens utfordringer, men må også ta høyde for hvordan klimaet utvikler seg, befolkningsutvikling og boerstigningsmønstre, næringsutvikling og type industri som vil belaste avløpssystemet, osv.

Kommunene er godt i gang med å planlegge for prosesser og investeringer som skal gjennomføres. Det innebærer bl.a. å søke om utslippstillatelse, i tråd med forventningene fra statsforvalterne. Til dette må det foretas omfattende undersøkelser og analyser, som både krever tid og kompetanse, som får øvrig mange kommuner strever med å rekruttere. Derfor er det lurt om kommunene kan samarbeide om disse utfordringene. Da hjelper det med klok koordinering fra regionale og statlige myndigheter, som muliggjør og helst effektiviserer slikt samarbeid.

Samarbeid

Heldigvis sitter ikke kommunene stille og venter på miljømyndighetene.

Sammen med Leverandøruviklingsprogrammet (LUP) og 22 kommuner rundt Oslofjorden gjennomfører Norsk Vann en innovativ anskaffelsesprosess som skal lede fram til det som er kall «fremtidens rensesanlegg». Her jobbes det ut en felles oversikt over behovet i regionen, hva de konkrete utfordringene består i, for deretter å

UTÅLMODIGE: Om noen skulle sitte igjen med et inntrykk av at kommunene drar beina etter seg i det viktige arbeidet med å redde Oslofjorden kan dette hermed avkreftes, skriver Arne Haarr.

lytte til hvordan markedsaktørene ser for seg at fremtidens rensesanlegg kan realiseres.

I et annet samarbeidsprosjekt med LUP har 13 kommuner vnet for Oslofjorden gått sammen om å se på mulighetene innen slambehandling. Nye rensesan-

legg vil generere mer slam, og det er viktig å se på hvordan avløpslamm kan utnyttes som en ressurs, med resirkulering av næringsstoffer og energiproduksjon som også kan skape ny grøn økonomisk virksomhet.

Ved å utfordre markedet og la

leverandører vise hva som er mulig å få til, får kommunene bedre løsninger, mer effektive tjenester og mer for pengene. Innbyggerne får bedre produkter og tjenester, og samtidig lokal og nasjonal næringsvekst. Og ikke minst får vi bedre løs-

FOTO: ROLF HAGA/NORSK VANN

ninger for miljøet, også i et langsiktig klimaperspektiv.

Nevnes kan også at Norsk Vann raskt stabelt på beina et digitalt kurs i nitrogenfjerning, med mål om å øke kompetansen hos anleggsseiere, rådgivere og andre aktører om teori og

metoder for nitrogenfjerning. Her har mange kommuner allerede deltatt og er dermed bedre istand til å løse oppgaven.

Om noen skulle sitte igjen med et inntrykk av at kommunene drar beina etter seg i det viktige arbeidet med å redde

Oslofjorden kan dette hermed avkreftes. Hele bransjen er like utålmodig som regjeringen etter å nå målet om en fjord full av liv. Jobben er imidlertid for viktig til å ta snarveier som øker faren for kostbare feilinvesteringer.

i saker initiert av andre, der mediene ønsker å få verifisert informasjon eller kommentarer fra Norsk Vann.

I løpet av høsten har vi også lansert vår egen podcast – Vannposten. Her diskuteres ulike aktuelle tema i bransjen, i et litt lettere og luftigere format enn på andre plattformer. Ny episode lanseres hver 14. dag, og stadig flere får ørene opp for Norsk Vanns budskap i denne kanalen.

DIGITAL STRATEGI

I 2023 ble det tatt initiativ til å jobbe ut en digital strategi for Norsk Vann. Hensikten er i første rekke å sikre at den kunnskapen Norsk Vann utvikler og ønsker å formidle i størst mulig grad skal komme til anvendelse i vannbransjen. Derne ser vi behovet for å gjøre kunnskapen og kompetansen tilgjengelig for flere målgrupper, i erkjennelse av at mange av utfordringene vannbransjen står overfor ikke kan løses av bransjen alene. Arbeidet med digital strategi skal munne ut i bedre og mer medlemsorienterte digitale kommunikasjons- og formidlingsverktøy, først og fremst nye nettsider, men vil også virke inn på hvordan Norsk Vann skal jobbe med å fremstille og tilgjengeliggjøre kunnskap.

Høsten 2023 startet vi opp vår egen podcast – Vannposten. Fra venstre Thomas L. Jørgensen, Marit Skjel og Frode Skår.

Organisasjon

HANDLINGSPLAN

MEDLEMSKONTAKT

ÅRSMØTET

ARBEIDSMILJØ

YTRE MILJØ

LIKESTILLING

ETISKE RETNINGSLINJER

VALGTE ORGANER

ARBEIDSGRUPPER

The background of the page is a close-up photograph of water ripples, creating a complex, organic pattern of light and dark blue tones. The ripples are most prominent on the left side, where they catch the light, and become more subtle towards the right.

HANDLINGSPLAN

Norsk Vann tok i 2023 fatt på første etappe i ny strategiperiode, som strekker seg fra 2023 til 2026. Målene i strategiplanen brytes ned i en årlig handlingsplan som utgjør sekretariatets arbeidsdokument. Handlingsplanen forankres i styret i starten av året og rapporteres jevnlig. Ved slutten av 2023 ble planen evaluert, og resultater fra denne gjennomgangen danner grunnlaget for kommende års handlingsplan.

MEDLEMSKONTAKT

I 2023 ble alle faste medlemsarrangement gjennomført i henhold til årsplanen. Det er viktig at sekretariatet har et nært samspill med medlemmene på de forskjellige arenaene som er rigget for dette. På den måten får sekretariatet viktige innspill og korrektiver for sitt arbeid, samtidig som medlemmene får møte ledelse og faglige rådgivere som gir relevant informasjon i aktuelle saker. De årlige samlingene for IKS, VASK og KF/AS ble dette året lagt til henholdsvis Asker, Bergen og Øygarden. Årskonferansen var lagt til Stavanger. Viktige møtesteder for medlemskontakt er også fagtreffet, driftsassistanseseminarer og den årlige konferansen innen vann- og avløpsjus. I tillegg til dette var Norsk Vann representert på VAnndammen i Narvik.

De mange fagnettverkene som Norsk Vann har etablert for å drøfte spørsmål og erfaringer er mer uformelle møtesteder, men har vist seg å samle mange medlemmer som ønsker kontakt med kolleger og sekretariat. Disse nettverkene gjennomfører sine møter digitalt og med ulik agenda og hyppighet.

Norsk Vann ser tilbake på 2023 som tilfredsstillende med tanke på oppslutning om de kontaktflatene vi har med medlemmene.

Det legges stor vekt på å fremme godt samarbeid mellom avdelingene, og mellom medarbeiderne på de to lokasjonene Hamar og Oslo.

ÅRSMØTET

Årsmøtet ble gjennomført i forbindelse med årskonferansen i Stavanger, og fant sted 12. september. 37 stemmeberettigede og 14 observatører var til stede. Årsmøtet behandlet den ordinære agendaen i henhold til vedtektene. Det ble ikke lagt fram saker av strategisk art på dette årsmøtet, men det ble drøftet to administrative saker som var knyttet til henholdsvis forslag til vedtektsendring vedrørende årsmøtets agenda, samt en sak som omhandlet Norsk Vanns økonomireglement.

ARBEIDSMILJØ

Arbeidsmiljøet i sekretariatet anses som tilfredsstillende. Det legges stor vekt på å fremme godt samarbeid mellom avdelingene, og mellom medarbeiderne på de to lokasjonene Hamar og Oslo. I tillegg er det åpnet for fleksibilitet til innenfor avtalte rammer å kunne arbeide fra hjemmekontor noen dager i uka. Det praktiseres én fast møtedag hver annen uke hvor alle medarbeidere er samlet på Hamar. I tillegg har det gjennom året vært to samlinger for alle ansatte med faglig innhold kombinert med sosialt samvær, i tillegg til enkelte uformelle initiativ som ansatte selv har stått for.

Sykefraværet i 2023 endte på 3,3 % som er en vesentlig forbedring fra 2022 (7,9 %), og svært tilfredsstillende. Det har ikke vært gjennomført medarbeiderundersøkelser i løpet av 2023. Norsk Vann er en IA-bedrift.

YTRE MILJØ

Virksomheten har ingen vesentlige påvirkninger på det ytre miljø. Reisevirksomheten var noe høyere enn i 2022, men lavere under pandemien. Det søkes å benytte miljøvennlige reisemåter når dette er mulig.

LIKESTILLING

Styret med varamedlemmer består av 7 kvinner og 3 menn. I administrasjonen er det 13 kvinner og 8 menn.

ETISKE RETNINGSLINJER

Norsk Vann har etiske retningslinjer som gjelder for medarbeidere og styret i Norsk Vann, og for personer som gjennom sitt oppdrag oppfattes som en representant for Norsk Vann. Norsk Vanns medlemmer oppfordres også til å følge disse retningslinjene, som finnes tilgjengelig på norskvann.no.

Valgte organer

Etter årsmøtet i 2023 har Norsk Vanns styre, valgkomite og fagkomiteer følgende sammensetning:

STYRET

Anna Maria Aursund, Oslo kommune VAV – leder
Torgunn Sætre, Nedre Romerike vann- og avløpsselskap IKS – nestleder
Hogne Hjelle, Bergen kommune
Geir Helø, Tromsø kommune
Elin Nikolaisen, Harstad kommune
Astrid Marie Engeli, Åseral kommune
Ingun Tryland, Norsk Vann – ansattevalgt styremedlem

VARAREPRESENTANTER

1. Siw Anita Thorsen, Karmøy kommune
2. Gry Fuglestveit, Notodden kommune
3. Martin Stensland, Asker kommune

VALGKOMITEEN

Hilde Sandstedt, Rana kommune - leder
Robin Martin Kåss, Porsgrunn kommune
Randi Erdal, Bergen Vann

VANNKOMITEEN

Per Øystein Funderud, Asker kommune - leder
Ragnhild Leirset, Godt Vann Drammen - nestleder
Asgeir Øybekk, Arendal kommune
Monica Gudim, Nedre Romerike vann- og avløpsselskap IKS
Andreas Relling, Ålesund kommune
Urd Eriksen, Bergen Vann
Lars Hem, Oslo kommune
Anne Marie Bomo, Norconsult

AVLØPSKOMITEEN

Kristine Akervold, Bergen kommune - leder
Kenneth Arnesen, Driftsassistansen i Viken - nestleder
Kjersti Vik Strandli, Ullensaker kommune
Birgitte Gisvold Johannessen, Trondheim kommune
Truls Inderberg, Norconsult
Geir Karlsen, Rana kommune
Glen Arvid Valstad, Ål kommune
André Jakobsen, Tromsø kommune
Trond Ingebretsen, Porsgrunn kommune

SAMFUNNSKOMITEEN

Eirik Rismyhr, MIRA IKS – leder
Frode Hult, Oslo kommune VAV – nestleder
Sigrid Teige Øye, Bergen kommune
Sjur Tveite, Nasjonalt Vannsenter AS
Trine Eide Fossmark, Sandnes kommune
Tone M. Muthanna, NTNU
Rune Støstad, Nord-Fron kommune/ Stortinget
Renate Eliassen, Malvik kommune
Liv Borgen, Asker kommune

Styret i Norsk Vann: Foran fra venstre: Torgunn Sætre (nestleder), Siw Anita Thorsen (1. vara), Elin Nicolaisen.
Bak fra venstre: Martin Stensland (3. vara), Astrid Marie Engeli, Geir Helø, Gry Fuglestveit (2. vara), Hogne Hjelle, Ingun Tryland (ansattevalgt).

Anna Maria Aursund (styreleder).

ARBEIDSGRUPPER

Ved utgangen av 2023 hadde Norsk Vann en aktiv arbeidsgruppe, og en som har avsluttet sitt arbeid:

ARBEIDSGRUPPE FOR SMARTE VANNMÅLERE

Arbeidsgruppen «Smarte vannmålere» avsluttet sitt arbeid med et juridisk notat som adresserer behandlingen av personopplysninger innhentet fra smarte vannmålere i lys av personvernforordningen (GDPR). Dette notatet fremhever utfordringene knyttet til innsamling og bruk av vannmålerdata, inkludert nødvendigheten av å ha et solid juridisk grunnlag for slike aktiviteter.

Det fremgår at selv om data fra smarte vannmålere kan tilby betydelige fordeler for både vannverk og abonnenter, som for eksempel optimalisering av drift og lekkasjedeteksjon, krever innsamling og bruk av slik informasjon nøye vurdering og overholdelse av gjeldende personvernlovgivning. Gruppens innsats har understreket viktigheten

av å ha klare retningslinjer og prosedyrer for å sikre at behandling av personopplysninger forblir i tråd med lovpålagte krav.

For å adressere disse utfordringene og fortsette arbeidet med å sikre etterlevelse av personvernregelverket, har Norsk Vann igangsatt et nytt prosjekt med fokus på håndtering av personopplysninger. Dette tiltaket reflekterer en anerkjennelse av behovet for økt kompetanse på området og vil tjene som et viktig skritt mot bedre personvern-håndtering i vannsektoren.

ARBEIDSGRUPPE FOR OPTIMAL DATAFLYT FRA BYGGING TIL DRIFT AV VA-ANLEGG

Arbeidsgruppen gjennomførte tre arbeidsmøter i 2023. Et Norsk Vann prosjekt for å revidere tre av fem produktspesifikasjoner er vedtatt. Gruppen har i tillegg utarbeidet et forslag til organisering og arbeidsform som kan bidra til å holde relevante standarder jevnlig oppdaterte. Arbeidsgruppens aktive periode er fra juni 2022 – juni 2024.

Årsregnskap

ØKONOMI

PROSJEKTØKONOMI

MEDLEMMER

ÅRSREGNSKAP - ØKONOMI

STYRETS BERETNING

RESULTATREGNSKAP/BALANSE/NOTER TIL REGNSKAP

REVISORS BERETNING

KURSOVERSIKT

MEDLEMSOVERSIKT

ØKONOMI

Norsk Vann gikk ut av 2023 med et regnskapsmessig underskudd på - 1 129 379 kroner. Dette tilsvarer 2,1 % av budsjettert omsetning i 2023. Underskuddet balanseres ved bruk av egenkapitalfond. Egenkapitalfondene som benyttes er avsatt årsoverskudd fra tidligere år, spesifikt øremerket for bestemte prosjekter. Vi utdyper dette nærmere nedenfor.

Selskapets driftsinntekter for året beløp seg til 54,623 millioner kroner, en økning fra 50,831 millioner kroner i 2022, og representerer en omsetningsvekst på 7,5 %. Denne oppgangen er i stor grad drevet av økte inntekter fra kurs- og konferansevirksomheten, noe som er en gledelig utvikling.

Inntektene fra kursvirksomheten har økt takket være et nytt kurs i nitrogenrensing, kurs i KP-VA drift (teoridelen av fagprøven i kjemi-prosess), samt et samarbeid om kursutvikling med NMBU og NIBIO. Videre har både nye og etablerte kurs for driftsoperatører hatt høy deltakelse dette året.

Konferansevirksomheten fikk en omsetningsvekst, grunnet høy deltagelse ved fagtreffet og årskonferansen. I tillegg ble det arrangert en ekstra konferanse i 2023 med fokus på beredskap, som bidro ytterligere til veksten.

Til tross for disse positive tendensene, er driftssituasjonen blitt strammere. En økning i driftskostnadene på 9,5 % fra 2022 til 2023 oversteg inntektsveksten. Driftskostnadene beløp seg til 57,185 millioner kroner i 2023, en økning fra 52,203 millioner kroner året før, noe som resulterte i et driftsunderskudd på - 2,562 millioner kroner.

Målt i antall innbyggere, engasjerer omtrent 90 % av andelseierne seg i prosjektsystemet.

Netto finansinntekter bidro med 1,433 millioner kroner, noe som delvis dekket driftsunderskuddet. Endelige årsunderskudd ble dermed på - 1,129 millioner kroner.

Som en non-profit organisasjon, er det ikke et mål å levere overskudd. Men inntektene fra aktiviteter som kurs, konferanser og prosjekter, sammen med medlemskontingenter, må dekke Norsk Vanns lønns- og driftskostnader. Dette har vist seg utfordrende, med kostnadsøkninger på 26 % for kurs og konferanser, 16,9 % i lønnskostnader, og 9,9 % i driftskostnader sammenlignet med forrige år. En økt lønnskostnad skyldtes primært en uventet høy pensjonskostnad (reguleringspremie), 2. halvår. For å mildne effekten av denne ekstraordinære utgiften, ble det benyttet 750 000 kroner av oppsparte premiefond hos KLP i 2023. Uten denne fondsbruken ville det driftsmessige underskuddet i Norsk Vann vært større.

Økningen i driftskostnader sammenlignet med tidligere år skyldes hovedsakelig økte utgifter til husleie, kontorhold, reise- og møtevirksomhet. Videre bidro en økning i kjøp av konsulenttjenester til å øke kostnadsnivået.

En del av årets underskudd kan forklares med spesi-
fikke prosjekter. 596 000 kroner av årets underskudd er direkte knyttet til en filmkampanje for rekruttering i vannbransjen og et nytt avløpskurs, begge prosjekter som er besluttet dekket av oppsparte egenkapitalfond fra tidligere år.

Resten av driftsunderskuddet ble dekket med 346 000 kroner fra fondet for kommunikasjonsprosjektstilling og 187 000 kroner fra likviditetsfondet.

Ytterligere detaljer om bruk av egenkapitalfond finnes i noter til regnskap 2023.

PROSJEKTØKONOMI

I Norsk Vanns prosjektsystem utredes praktiske og aktuelle spørsmål for medlemmene. Deltagelse i systemet er basert på frivillighet fra Norsk Vanns andelseiere. Målt i antall innbyggere, engasjerer omtrent 90 % av andelseierne seg i prosjektsystemet.

I årsmøtet, i forbindelse med gjennomgangen av budsjettet for 2023, ble det besluttet at prosjekt-kontingenten skal settes til 2,60 kr per innbygger, også i 2023. Kontingentsatsen har ikke blitt justert opp på flere år, da den anses som tilstrekkelig for å finansiere bevilgningen til nye prosjekter.

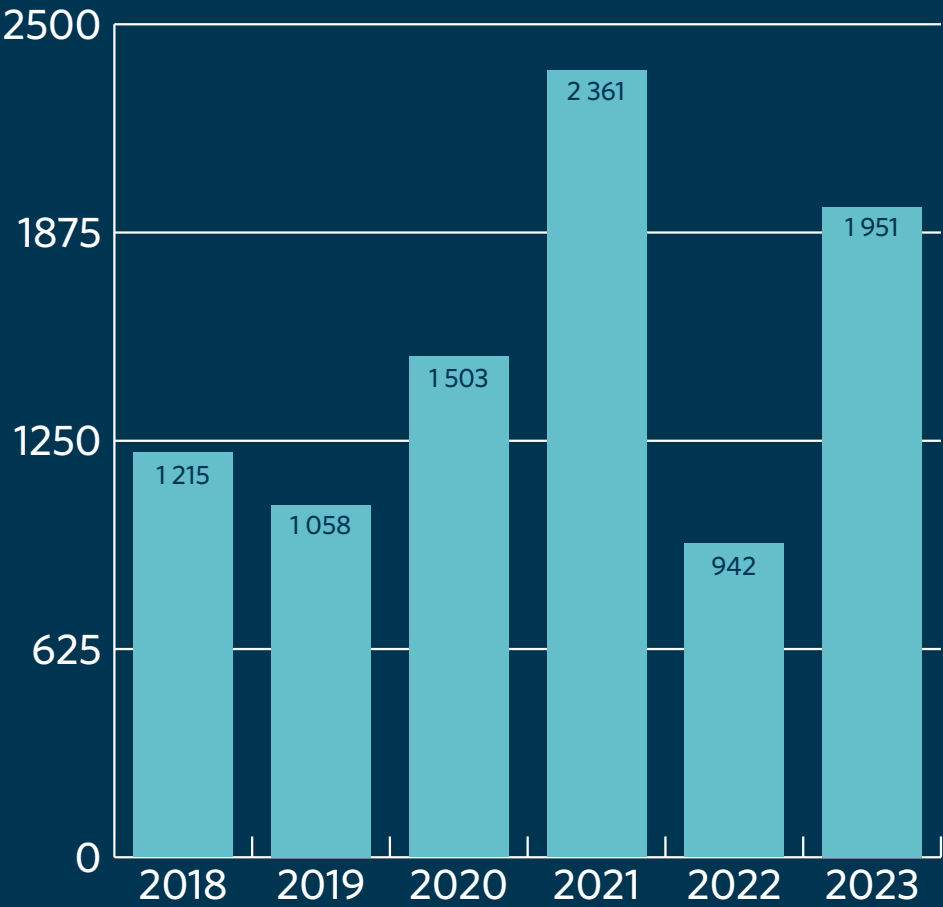
I løpet av 2023 ble det innbetalt 12,463 millioner kroner i prosjektkontingent fra deltakerne.

MEDLEMMER

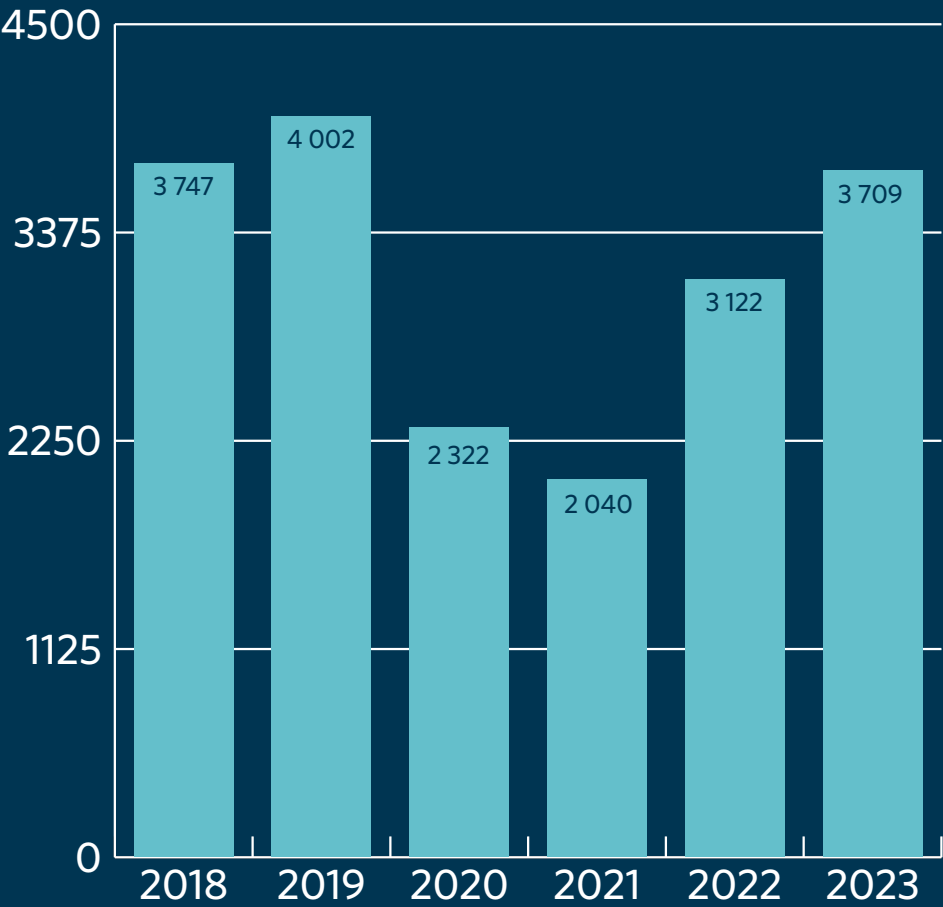
Per 31.12.23 hadde Norsk Vann 241 andelseiere. Dette er kommuner, kommunalt eide selskaper, kommunenes driftsassistanser samt noen private samvirkevannverk. I 2023 fikk vi 11 nye andelseiere og 2 utmeldinger. Driftsassistansen i Hedmark meldte seg ut pr 01.01.23 og flere av de 11 nye andelseierne er kommuner som tidligere var med i Driftsassistansen i Hedmark. De 10 driftsassistansene representerer pr. 31.12.23 111 kommuner med ca. 477.000 innbyggere. Disse kommunene får mange av de samme fordelene som andelseierne, men får ikke direkte rådgivning. Norsk Vanns andelseiere representerer i underkant 5,4 mill. innbyggere, noe som tilsvarer 99 % av landets befolkning. Norsk Vann har ved årets slutt 94 tilknyttede organisasjoner. I løpet av året har det vært 4 innmeldinger og 8 utmeldinger. I tillegg har noen selskaper opphørt eller fusjonert. Fullstendig oversikt over alle medlemmer er vist bakerst i årsberetningen.

ÅRSREGNSKAP - ØKONOMI

NETTO INNTEKTER - KONFERANSER

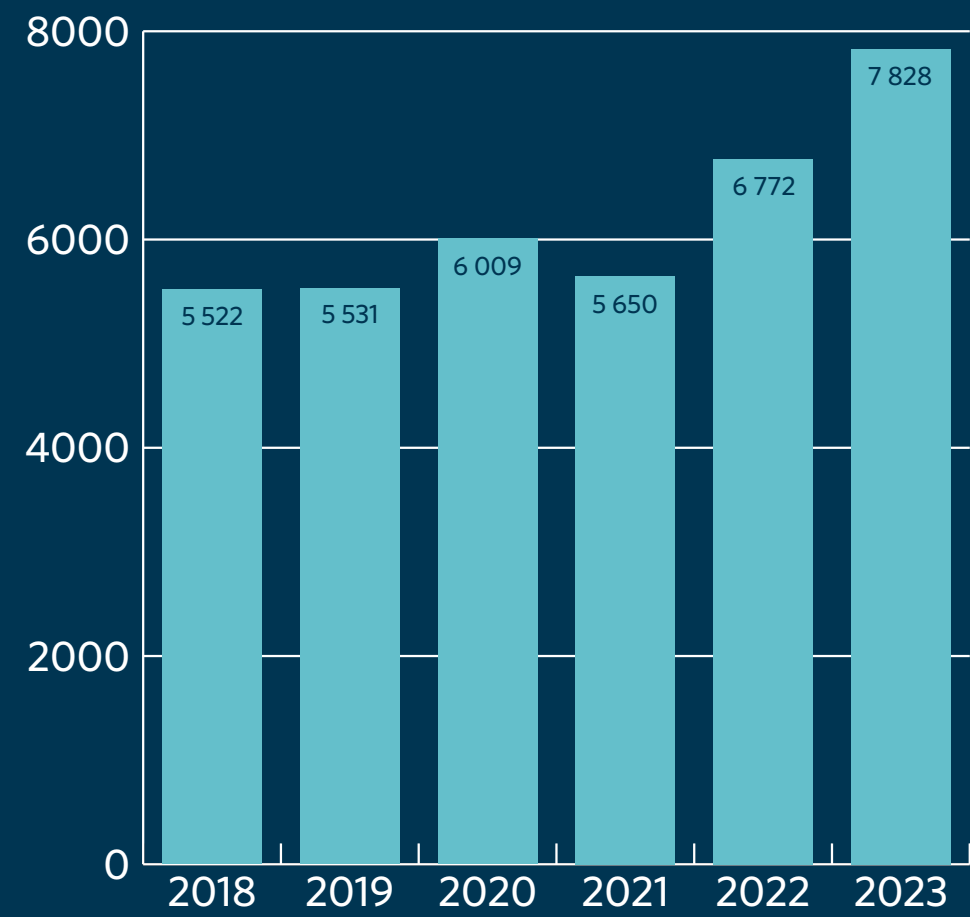

NETTO INNTEKTER - KURS

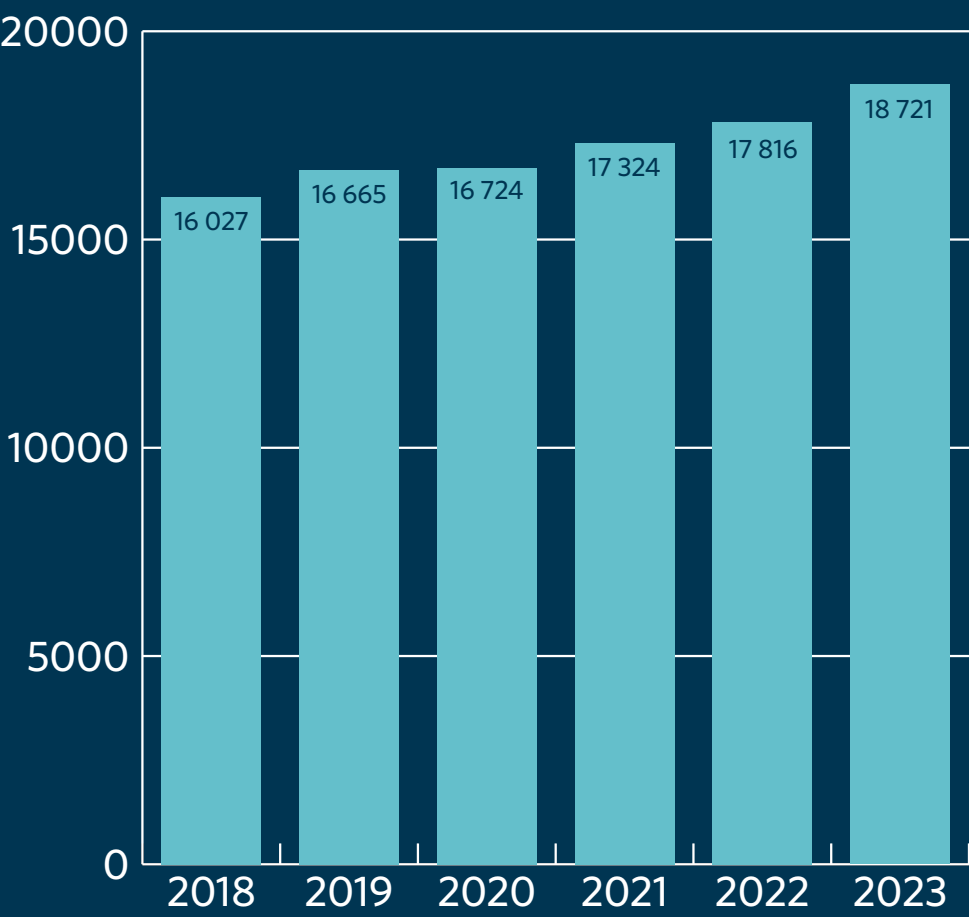

ÅRSREGNSKAP - ØKONOMI

NETTO INNTEKTER - PROSJEKTER

KONTINGENTER

STYRETS BERETNING

Norsk Vann BA ble stiftet i 1986 under navnet NORVAR, Norske VA-verkers forening. Selskapets formål er beskrevet slik i vedtektenes § 3: «Selskapet skal arbeide for samarbeid og bærekraftig utvikling i norsk vannbransje. Selskapet skal fremme og organisere samarbeid mellom norske vann- og avløpsvirksomheter i tekniske, økonomiske og administrative spørsmål. Selskapet skal ivareta vann- og avløpsvirksomhetenes felles interesser i vannbransjen. Selskapet skal drive på non-profit basis.»

Årsberetningen er avgitt av styret og sekretariatet i Norsk Vann BA i tilknytning til årsregnskapet for 2023.

FORRETNINGSADRESSE

Selskapets forretningskontor har adresse Vangsvegen 143, 2321 Hamar. Selskapet har et avdelingskontor i Oslo.

FORTSATT DRIFT

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Norsk Vanns eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. I samsvar med regnskapsloven § 3-3 bekreftes at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

FOU

Selskapets forsknings- og utviklingsaktiviteter fremgår av årsberetningen. Selskapets aktivitet under Norsk Vann prosjekt og andre prosjekter utgjør et betydelig bidrag til faglig utvikling innen vann- og avløpssektoren.

ARBEIDSMILJØ I SEKRETARIATET

Arbeidsmiljøet i sekretariatet vurderes som godt. Medarbeideroppfølging skjer gjennom jevnlige medarbeiderundersøkelser og årlige individuelle samtaler med medarbeiderne. Sykefraværet var 3,3 % i 2023, som er en vesentlig forbedring fra året før, da sykefraværet var 7,9 %. Norsk Vann er IA-bedrift.

YTRE MILJØ

Selskapet har ingen vesentlige påvirkninger på ytre miljø utover det som følger av ordinær kontor- og reisevirksomhet knyttet til selskapets formål.

LIKESTILLING

Styret med varamedlemmer består av 7 kvinner og 3 menn. I administrasjonen er det 13 kvinner og 8 menn. Av 3 ledere i administrasjonen er 1 kvinne og 2 menn.

Hamar, 09.04.2024

Anna Maria Aursund
Styrets leder

Hogne Per Hjelle
Styremedlem

Ragnhild Aalstad
Direktør

Torgunn Sætre
Nestleder

Geir Helø
Styremedlem

Ingun Tryland
Styremedlem

Astrid Marie Engeli
Styremedlem

Elin M. Nicolaisen
Styremedlem

RESULTATREGNSKAP OG BALANSE

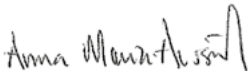

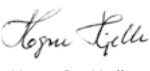

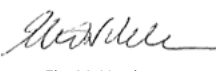

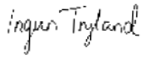
RESULTATREGNSKAP

NOTE	DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	2023	2022
	Kontingenter	18 720 898	17 816 416
	Kurs- og konferanseinntekter	12 773 605	9 709 217
	Prosjektinntekter	22 477 304	22 597 940
	Annen driftsinntekt	651 100	707 514
	Sum driftsinntekter	54 622 907	50 831 087
	Kurs- og konferansekostnader	7 112 871	5 645 447
	Prosjektkostnader	14 649 687	15 825 762
2	Lønnskostnad	27 577 220	23 593 502
4	Avskrivning på varige driftsmidler	175 559	189 772
2, 3	Annen driftskostnad	7 669 534	6 948 088
	Sum driftskostnader	57 184 870	52 202 571
	Driftsresultat	-2 561 963	-1 371 485
	FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER		
	Renteinntekt	1 447 009	279 878
	Annen finanskostnad	-14 426	-15 544
	Netto finansresultat	1 432 583	264 334
	Ordinært resultat	-1 129 379	-1 107 151
	ARSRESULTAT	-1 129 379	-1 107 151
	DISPONERINGER		
8	Avsatt til annen egenkapital - likviditetsfond	-187 421	0
8	Overført til/fra andre egenkapital fond	-941 958	-1 107 151
	Sum disponeringer	-1 129 379	-1 107 151

BALANSE

NOTE	EIENDELER	2023	2022
	Anleggsmidler		
	Varige driftsmidler		
4	Inventar og kontormaskiner	247 426	276 785
	Sum varige driftsmidler	247 426	276 785
	Finansielle anleggsmidler		
1	Egenkapitalinnskudd KLP	1 422 084	1 303 234
	Aksjer Kompetansesenter AS	350 300	350 300
	Sum finansielle anleggsmidler	1 772 384	1 653 534
	Sum anleggsmidler	2 019 810	1 930 319
	Omløpsmidler		
	Varelager	241 385	482 770
	Fordringer		
	Kundefordringer	2 179 593	2 414 668
	Andre fordringer	1 060 885	589 923
	Sum fordringer	3 240 477	3 004 591
6	Bankinnskudd, kontanter og lignende	45 287 116	46 136 751
	Sum omløpsmidler	48 768 978	49 624 113
	SUM EIENDELER	50 788 788	51 554 431

BALANSE

NOTE	EGENKAPITAL OG GJELD	2023	2022
	Egenkapital		
	Innskutt egenkapital		
7	Andelskapital	274 000	268 000
	Sum innskutt egenkapital	274 000	268 000
	Opptjent egenkapital		
8	Annen egenkapital - likviditetsfond	7 006 280	7 193 701
8	Fond for økt kursaktivitet	298 311	743 978
8	Fond for prosjektstilling kommunikasjonsrådgiver VA	0	346 292
8	Fond for filmbasert kampanje for rekruttering	0	150 000
	Sum opptjent egenkapital	7 304 591	8 433 970
	Sum egenkapital	7 578 591	8 701 970
	Gjeld		
	Kortsiktig gjeld		
	Leverandørgjeld	3 310 593	3 168 394
	Skyldige offentlige avgifter	1 938 402	1 589 973
	Udisponerte prosjektmidler	2 070 762	3 936 646
5	Disponerte prosjektmidler	33 540 687	31 804 208
	Annen kortsiktig gjeld	2 349 754	2 353 239
	Sum kortsiktig gjeld	43 210 197	42 852 461
	Sum gjeld	43 210 197	42 852 461
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	50 788 788	51 554 431
	Hamar, 09.04.2024		
			
	Anna Maria Aursund Styrets leder	Torgunn Sætre Nestleder	Astrid Marie Engeli Styremedlem
			
	Hogne Per Hjelle Styremedlem	Geir Helø Styremedlem	Elin M. Nicolaisen Styremedlem
			
	Ragnhild Aalstad Direktør	Ingun Tryland Styremedlem	

NOTER TIL REGNSKAPET

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk for små foretak i Norge.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom dette er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Egenkapitalinnskudd til KLP

Egenkapitalinnskudd til organsiasjonens pensjonsordning, KLP, er vurdert etter kostmetoden. Investeringen nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringer.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Bankinnskudd, kontanter ol. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner

Ved deltakelse i ytelsesbaserte flerforetaksordninger, regnskapsfører foretaket sin andel av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler og kostnad tilknyttet pensjonsordningen. Når det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon til å regnskapsføre en flerforetaksordning som en ytelsesbasert pensjonsordning, regnskapsføres ordningen som om den var en innskuddsordning.

Inntekter

Medlemsinntekter periodiseres over regnskapsåret. Øvrige inntekter regnskapsføres når de er opptjent, altså når krav på vederlag oppstår. Dette skjer når tjenesten ytes, i takt med at arbeidet utføres. Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet.

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Offentlige tilskudd

Mottatte driftstilskudd sammenstilles med de kostnader tilskuddet er ment å dekke.

Prosjekter

Prosjektmidler inntektsføres i takt med forbruk av midlene. Ikke inntektsførte prosjektmidler (udisponerte) og disponerte prosjektmidler balanseføres som kortsiktig gjeld

Note 2 Lønnskostnad, antall ansatte mm

Lønnskostnad	2023	2022
Lønn	19 042 268	17 638 649
Arbeidsgiveravgift	3 528 380	2 908 426
Pensjonskostnader	4 858 011	2 770 059
Andre ytelser	148 561	276 368
Sum	27 577 220	23 593 502

Gjennomsnittlig antall årsverk sysselsatt: 20,91

Ytelser til ledende personer

	Lønn	Pensjons- kostnader	Andre godtgj.
Administrerende direktør	1 619 071	207 836	7 915
Styret	-	-	245 000

Det er ikke ytet lån eller stilt sikkerhet til ledende personer.

Organisasjonen er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har pensjonsordning som tilfredsstiller kravene i denne loven.

Organisasjonens ytelsesbaserte pensjonsordninger er en flerforetakspensjon og gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er fondert gjennom forsikringsselskapet KLP. Totalt i ordningen er 38 personer hvorav 20 aktive.

Revisor

Godtgjørelse til revisor for revisjon utgjør i 2023 kr 91 700 delvis inkl mva
Godtgjørelse for andre tjenester utgjør kr 27 396 delvis inkl mva.

Note 3 Annen driftskostnad og avsetninger for forpliktelser

Spesifikasjon av annen driftskostnad	2023	2022
Husleie og kontorhold	4 579 200	4 035 854
Reise og møteutgifter	843 569	790 719
Infokostnader og rekr./omdømme	1 015 598	604 064
Honorærer konsulenter mm	515 155	825 631
Øvrige driftskostnader	716 012	691 819
Sum	7 669 534	6 948 088

Note 4 Varige driftsmidler

	Inventar og kontormaskiner
Anskaffelseskost 01.01	1 138 338
Årets tilgang	146 200
Anskaffelseskost 31.12	1 284 538

Akk. avskrivninger 01.01	861 553
Årets avskrivninger	175 559
Akk. Avskrivninger 31.12	1 037 112
Bokført verdi pr. 31.12	247 425

Økonomisk levetid 4 eller 5 år
Avskrivningsplan lineær

Note 5 Disponerte prosjektmidler

Bundne midler i løpende prosjekter utgjør kr 33 540 687 mot kr 31 804 208 i 2022.
Av dette er kr 23 341 779 knyttet til Norsk Vann prosjekter som normalt gjennomføres fra vår/sommer i bevilgningsåret til vår/sommer året etter. Kr 10 198 907 er knyttet til andre "eksterne" prosjekter.

Note 6 Bankinnskudd

Bankinnskudd, kontanter og lignende omfatter bundne skattetreksmidler med kr. 1 249 349

Note 7 Andelskapital

Andelskapitalen har hatt følgende bevegelser

	2 023	2 022
Andelskapital 01.01.	268 000	266 000
Tilgang nye andeler i året	6 000	2 000
Andelskapital pr 31.12	274 000	268 000

Note 8 Annen egenkapital

	Egenkapital pr 1.1	Om- klassifisering	Disponering	Egenkapital pr 31.12
Likviditetsfond	7 193 701		-187 421	7 006 280
Fond for nyutvikling av opplæringsystemer	743 978		-445 667	298 311
Fond for prosjektstilling komm.rådgvier	346 292		-346 292	0
Fond for filmbasert kampanje for rekruttering	150 000		-150 000	-
Sum	8 433 971	-	-1 129 379	7 304 591

REVISORS BERETNING

Hamar Revisjon AS
Følsensgt. 14, 2317 Hamar
Pb. 105, 2301 Hamar

Foretaksregisteret: NO 993 873 756 MVA
Medlem av Den norske Revisorforening

Til årsmøtet i NORSK VANN BA

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Norsk Vann BA sitt årsregnskap som viser et underskudd på kr 1 129 379. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultat for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under "Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet". Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon består av Årsberetning 2023. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisjonsberetning 2023

NORSK VANN BA

Side 1 av 2

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Hamar, 9.april 2024
Hamar Revisjon AS

Elin Zeitz Schiøu Lund
statsautorisert revisor

Medlemmer i Norsk Vann pr. 31.12.23

**NYE MEDLEMMER I 2023*

ANDELSEIERE

Alstahaug kommune
Alta kommune
Alver kommune
Alvdal kommune
Arendal kommune
Asker kommune
Asker og Bærum vannverk IKS
Askvoll kommune
Askøy kommune
Aurland kommune
Aurskog-Høland kommune
Balsfjord kommune
Balsfjord kommunalteknikk KF
Bamble kommune
Bardu kommune
Beiarn kommune
Bergen Vann (Bergen kommune)
Berlevåg kommune
Birkenes kommune
Bjerkreim kommune
Bjørnafjorden kommune
Blaker Vannverk BA
*Blefjell Vann- og avløpsselskap AS

Bodø kommune
Bokn kommune
Bremanger kommune
Brønnøy kommune
Bykle kommune
Bærum kommune
Bømlo Vatn og Avløpsselskap AS
*Båtsfjord kommune
Drammen kommune
Driftsassistansen for VA i Oppland (9 komm.)
Driftsassistansen i Aust-Agder (10 komm.)
Driftsassistanse VA i Nordre Nordland (21 komm.)
Driftsassistansen i Buskerud (10 komm.)
Driftsassistansen i Møre og Romsdal (19 komm.)
Driftsassistansen i Telemark (12 komm.)
Driftsassistansen i Viken IKS (3 komm.)
Helgeland driftsassistanse (13 komm.)
Vannassistansen i Vestre Agder (6 komm.)
Vann Vest AS (8 komm.)
Eidfjord kommune
Eidsvoll kommune
Eigersund kommune
*Elverum kommune

Enebakk kommune
Engerdal kommune
Farsund kommune
Fedje kommune
Fjaler kommune
Flateby Vannverk BA
Flekkefjord kommune
*Folldal kommune
Forsvarsbygg Utleie
Fredrikstad kommune
FREVAR KF (Fredrikstad)
Frogn kommune
Frosta kommune
Frosta Vassverk SA
Frøya kommune
Færder kommune
Gausdal kommune
Gimilvann BA
GIVAS IKS (Kongsvingerregionen)
Gjerdrum kommune
Gjesdal kommune
Gjøvik kommune
Glitrevannverket IKS (Drammensregionen)

Gloppen kommune
Gran kommune
Hadsel kommune
Halden kommune
Hamar kommune
Hammerfest kommune
Hareid kommune
Harstad kommune
Haugesund kommune
Heim kommune
Hemnes kommune
Herøy kommune (M/R)
Herøy Vasslag SA
Hias IKS (Hamarregionen)
Hitra kommune
Hobøl Vannverk SA
Hol kommune
Hole kommune
Holmestrand kommune
Holtålen kommune
Horten kommune
Hurdal kommune
Hvaler kommune

ANDELSEIERE

Høyanger kommune
Hå kommune
Inderøy kommune
Indre Fosen kommune
Indre Østfold kommune
IVAR IKS (Stavangerregionen)
Jevnaker kommune
Karasjok kommune
Karmøy kommune
Kautokeino kommune
Kinn kommune
Kirkebygden og Ytre Enebakk Vannverk SA
Klepp kommune
Kongsberg kommune
Kristiansand kommune
Kristiansund kommune
Kroksjøen vannverk SA
Kvam kommune
Kvæfjord kommune
Kåfjord kommune
Larvik kommune
Levanger kommune
Lier vei, vann og avløp KF
Lier kommune, tilsynet
Lillehammer kommune
Lillesand kommune

Lillestrøm kommune
Lindesnes kommune
Longyearbyen lokalstyre, Bydrift KF
Lunner kommune
Luster kommune
Lyngen kommune
Lærdal kommune
Lørenskog kommune
Løten kommune
Malvik kommune
Melhus kommune
Meråker kommune
Midtre Gauldal kommune
Midtre Romerike Avløpsselskap, MIRA IKS
Molde Vann og Avløp KF
Moss kommune
MOVAR IKS (Mosseregionen)
Målselv kommune
Namsos kommune
Nannestad kommune
Narvik Vann KF
Nedre Romerike vann og avløpsselskap, NRVA IKS
Nes kommune
Nesodden kommune
Nittedal kommune
Nord-Aurdal kommune

Nordkapp kommune
Nordre Follo kommune
Nordre Follo renseanlegg IKS
Nordre Land kommune
Nordreisa kommune
Notodden kommune
Nærøysund kommune
Oppdal kommune
Orkland kommune
*Os kommune
Oslo kommune, VAV
Oslo Lufthavn, Avinor AS
Porsanger kommune
Porsgrunn kommune
Rakkestad kommune
Rana kommune
Randaberg kommune
Rauma kommune
*Rendalen kommune
Rennebu kommune
Ringebu kommune
Ringerike kommune
Rælingen kommune
Røros kommune
Sandefjord kommune

Sandnes kommune
Sarpsborg kommune
Senja kommune
Skaun kommune
Skien kommune
Skjervøy kommune
Smøla kommune
Sogndal kommune
Sokndal kommune
Sola kommune
Stad kommune
Stange kommune
Stavanger kommune
Steinkjer kommune
*Stor-Elvdal kommune
Storvatn Vassverk SA
Stjørdal kommune
Stord Kommunalteknikk
Stranda kommune
Stryn kommune
Strandvik og Vinnes Vassverk SA
Suldal kommune
Sunnfjord kommune
Sveio kommune
Sykkylven kommune
Søndre Follo renseanlegg IKS

ANDELSEIERE

Søndre Land kommune
Sør-Aurdal kommune
Sør-Fron kommune
Sør-Odal kommune
Sør-Varanger kommune
Tana kommune
Time kommune
*Tolga kommune
Tromsø kommune
Trondheim kommune
*Trysil kommune
Tysvær kommune

Tønsberg kommune
Tønsberg Renseanlegg IKS
Ullensaker kommune
Ullensvang kommune
Ulvik kommune
Vadsø Vann og Avløp KF
Valle kommune
Vang kommune
Vardø kommune
Vefsn kommune
*Vegglifjell Vann- og avløpsselskap AS
Verdal kommune

Vestby kommune
Vestfold Vann IKS
Vestre Toten kommune
Vik kommune
Vindafjord kommune
Voss herad
Våler kommune (Østfold)
Østre Toten kommune
Ørland kommune
Øvre Eiker kommune
Øyer kommune
ØyVAR AS (Øygarden kommune)

Øystre Slidre kommune
Åfjord kommune
Ål kommune
Ålesund kommune
Åmot kommune
Årdal kommune
Årnes Vannverk SA
Ås kommune
*Åsnes kommune

TILKNYTTETE ORGANISASJONER

**NYE MEDLEMMER I 2023*

RÅDGIVERE/SERVICEFIRMA

AFRY Norway AS
Ancistrus AS
Aprova
Aquapartner Telemark AS
Aquateam Cowi AS
Asplan Viak AS (17 kontorer)

Cowi AS (12 kontorer)
DHI AS, Oslo
*DOSCON AS
EnviDan AS (tidligere Arealtek)
Grønn Vekst AS
Ing. P Nome AS

Kinei AS
LabForum SA
Leak Detector AS
Multiconsult AS (7 kontorer)
Norconsult Norge AS (17 kontorer)
Rambøll Norge AS (7 kontorer)

Siv.ing. Tobias Dahle
Storm Aqua AS
Sweco Norge AS (10 kontorer)
Teta Vannrensing AS
Volve Technology AS
XomeOne AS

LEVERANDØRER

ABB AS, Divisjon Kraft
Ahlseil Norge AS
Armaturjonsson AS
AVK Norge AS
Basal AS
Biovac Environmental Technology AS
Brenntag Norge AS
Brødrene Dahl AS
Entec Brimer AS
Enwa AS

Franzefoss Minerals AS
Furnes Jernstøperi AS
Grundfos Norge AS, Bergen
Gurusoft AS
Hallingplast AS
Hydropress Huber AB
*Ing.firma Paul Jørgensen AS
INNVA AS
Kamstrup AS
Kemira Chemicals AS, Fredrikstad

KROHNE Norway AS, avd. KROHNE Instrumation
Kjeldaas AS
Lindum AS
MAIK AS
Malthe Winje Automasjon AS
Nordic Water Products AS
Norsk Wavin AS
Olimb Rørfornying Holding AS
*Oy Lining AB
PAM Norge – Saint-Gobain Byggevarer AS

Pipelife Norge AS
Pumpemodul AS
Purac AB
Sternor AS
Ulefos AS
Uponor Infra AS
W. Giertsen AS
Xylem Norge AS
Yara Norge AS

UNDERVISNINGSinSTITUSJONER

Fagskolen Innlandet	Høgskulen på Vestlandet	NTNU Trondheim, Inst. For bygg- og miljøteknikk	Universitetet i Agder
Fagskolen Tinius Olsen	Høgskolen i Østfold	Oslo Metropolian University – OsloMet	Universitetet i Stavanger
Fagskolen i Nord, avd. Tromsø	NMBU, Fakultetet for realfag og teknologi	Sveis Teknikk Instruksjon AS	Universitetet i Sørøst-Norge
*Fagskolen Vestfold og Telemark	Norges grønne fagskole - Veia	Trøndelag høyere fagskole, THYF	Øksnevad vgs.
Fagskolen i Viken	NTNU Gjøvik	(tidl. Chr. Thams fagskole)	
Forsvarets logistikk-skole	NTNU Ålesund	UiT-Norges Arktiske Universitet	

ANDRE

Avløp Norge AS	NORVA24	VA og VVS produsentene
Maskinentreprenørenes Forbund	Rørinspeksjon Norge	ÅRIM IKS
Nordiske Plastrørgruppen Norge	SINTEF Community – Vann og miljø	
Norsk institutt for vannforskning	Trimble Solutions Sandvika AS	